ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

កំណត់ហេតុ
កិច្ចប្រជុំលើកទី៣របស់ក្រុមការងាររេដ+កម្ពុជា

ឆ្នាំពីរពាន់ដប់បួន ខែកុម្ភៈ ថ្ងៃទីម្ភៃមួយ វេលាម៉ោងពីរនិងសាមសិបនាទី នៅសណ្ឋាគារ៉ាហ្វល់ឡឺរ៉ូយ៉ាល់ រាជធានីភ្នំពេញមានបើកកិច្ចប្រជុំលើកទី៣ក្រុមការងាររេដបូកកម្ពុជាក្រោមអធិបតីភាព ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាង អនុប្រធានរដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងជាប្រធានក្រុមការងាររេដបូកកម្ពុជា។

កិច្ចប្រជុំនេះរៀបចំឡើងដោយលេខាធិការដ្ឋានរេដបូក ដោយមានអ្នកចូលរួមសរុបចំនួន២១នាក់ រួមមាន៖ សមាជិកក្រុមការងាររេដបូក ០៤នាក់ តំណាងជំនួសសមាជិកក្រុមការងាររេដបូក ០៣នាក់ អ្នករៀបចំមកពីលេខាធិការដ្ឋានរេដ+១០នាក់ និងមន្ត្រីមកពីអង្គការដៃគូគាំទ្រកម្មវិធីរេដបូកសំខាន់ៗ ចំនួន០៤នាក់។ (ព័ត៌មានបន្ថែមសូមអានឧបសម្ព័ន្ធ០១៖ បញ្ជីឈ្មោះអ្នកចូលរួម)

មតិចាប់ផ្តើមបើកអង្គប្រជុំ

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាង ជាប្រធានអង្គប្រជុំបានចាប់ផ្តើមបើកកិច្ចប្រជុំស្វាគមន៍សមាជិក និងតំណាងជំនួសសមាជិកក្រុមការងាររេដបូកកម្ពុជាដែលបានចូលរួមកិច្ចប្រជុំ និងស្នើសុំពិនិត្យនិងអនុម័តលើរបៀបវារៈនៃកិច្ចប្រជុំលើកទី៣នេះ។

(ព័ត៌មានបន្ថែមសូមអានឧបសម្ព័ន្ធ០២៖ របៀបវារៈកិច្ចប្រជុំលើកទី៣ក្រុមការងាររេដបូក)

បទបង្ហាញ និងកិច្ចពិភាក្សា

១-វឌ្ឍនភាពនៃការសម្រេចរបស់កិច្ចប្រជុំលើកទី២

លោកអ៊ុយ កាម៉ាល បានជម្រាបជូនអង្គប្រជុំថា៖ ដោយអនុវត្តតាមការសម្រេចរបស់កិច្ចប្រជុំលើកទី២ លេខាធិការដ្ឋានបានរៀបចំការងារដូចខាងក្រោម៖

- បានអញ្ជើញមន្ត្រីបច្ចេកទេសដែលបានចាត់បញ្ជូនពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធមកចូលរួមកិច្ចប្រជុំស្តីពីយន្តការថវិការេដបូកនិងកិច្ចប្រជុំលើកទី១ក្រុមបច្ចេកទេស។ មន្ត្រីបច្ចេកទេសដែលបានចាត់បញ្ជូនទាំងអស់បានចូលរួម លើកលែងមន្ត្រីអគ្គនាយកដ្ឋានថាមពលដែលអវត្តមាន ដោយសារមានបញ្ហាបែបបទរដ្ឋបាលនៅពេលក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលបានចែកជាពីរ។
- ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធបានចាត់បញ្ជូនមន្ត្រីមកចូលរួមក្រុមបច្ចេកទេសលើកលែងក្រសួងអភិវឌ្ឍជនបទ។ លិខិតចាត់បញ្ជូនមន្ត្រីក៏បានថតចម្លងចែកជូនអ្នកពាក់ព័ន្ធ និងបានរៀបចំជាបញ្ជីឈ្មោះក្រុមបច្ចេកទេស និងអាស័យដ្ឋានទំនាក់ទំនងផងដែរ។
- បានកែសម្រួលយុទ្ធសាស្ត្រទំនាក់ទំនងរេដបូក និងបានថតចម្លងសេចក្តីសំរេច UNFCCC ចាប់ពី COP15 ដល់ COP19 ចែកជូនក្រុមការងាររេដបូក ដូចមានឯកសារភ្ជាប់ជូន។

- បានរៀបចំទស្សនៈកិច្ចសិក្សានៅវៀតណាមជូនក្រុមការងាររេដបូកដែលបានប្រព្រឹត្តទៅចាប់ពីថ្ងៃទី១៣ ដល់១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤។

(ព័ត៌មានបន្ថែមសូមអានឧបសម្ព័ន្ធ០៣៖ បទបង្ហាញពីវឌ្ឍនភាពនៃការសម្រេចក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកទី២)

ការពិភាក្សា

លោក ដោក ដូម៉ា៖ ស្នើសុំលេខាធិការដ្ឋានធ្វើលិខិតស្នើសុំមន្ត្រីចូលរួមក្នុងក្រុមការងារបច្ចេកទេសសារជាថ្មី ដោយដាក់ជូនទៅអគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលហិរញ្ញវត្ថុនៃក្រសួងអភិវឌ្ឍជនបទ។

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាង បានស្នើសុំឲ្យលោក លន់ គឹមហ៊ី រាយការណ៍ពីវឌ្ឍនភាពការងាររបស់ក្រុមបច្ចេកទេសទាំងបួនបន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំលើកទី១។

លោក លន់ គឹមហ៊ីបានជម្រាបអង្គប្រជុំថា៖ ក្រុមបច្ចេកទេសរេដទាំង៤បានរៀបចំផែនការសកម្មភាពនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមបច្ចេកទេសលើកទី១នៅខេត្តព្រះសីហនុលើកលែងតែក្រុម MRV ដែលមិនទាន់បានធ្វើ។ ក្នុងចំណោមក្រុមបច្ចេកទេសទាំងអស់ ក្រុមបច្ចេកទេសប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពឈានមុខជាងគេព្រោះថាក្រុមនេះបានបញ្ចប់របាយការណ៍ពិនិត្យមើល និងវិភាគគោលនយោបាយ ច្បាប់និងបទបញ្ញត្តិដែលមានស្រាប់ដែលជាឯកសារសំខាន់សម្រាប់គាំទ្រដល់ការរៀបចំប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព។

លោក អ៊ុយ កាម៉ាល៖ បន្ទាប់ពីកិច្ចប្រជុំនៅខេត្តព្រះសីហនុ ក្រុម MRV បានប្រជុំចំនួន២លើក និងបានពិនិត្យពិភាក្សាលើផែនការបន្ត។

លោក ដោក ដូម៉ា៖ ស្នើសុំឲ្យបកប្រែកូនសៀវភៅស្តីពីសេចក្តីសម្រេចរបស់សន្និសីទនៃបណ្តាប្រទេសជាភាគី (COP) ជាភាសាខ្មែរ។

កញ្ញា ធី ហៀង៖ បញ្ជាក់ថាកូនសៀវភៅនេះនឹងបន្តកែសម្រួលដោយរួមបញ្ចូលសេចក្តីសម្រេចនៃសន្និសិទ នៅទីក្រុងBali, Cancun និង Durban និងសង្ខេបសេចក្តីសម្រេចនីមួយៗ។ ប្រសិនបើអាចធ្វើបានលេខាធិការដ្ឋាននឹងបកប្រែជាភាសាខ្មែរ។

ការសម្រេច

- លោក លន់ គឹមហ៊ី នឹងរៀបចំលិខិតជាថ្មីជូនទៅអគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលហិរញ្ញវត្ថុ នៃក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ដើម្បីសុំចាត់មន្ត្រីមកចូលរួមក្នុងក្រុមបច្ចេកទេសរេដបូក។
- កញ្ញា ធី ហៀង នឹងកែសម្រួលកូនសៀវភៅស្តីពីសេចក្តីសម្រេចរបស់សន្និសីទនៃបណ្តាប្រទេសជាភាគីនិងពិចារណាពីការបកប្រែជាភាសាខ្មែរ។

២. បច្ចុប្បន្នភាពកម្មវិធីរេដបូកនៅកម្ពុជា

លោក ឈុន ឌីលុច បានធ្វើបទបង្ហាញដែលផ្តោតសំខាន់លើ៖

- ស្ថានភាពរេដ+កម្ពុជាធៀបនឹងប្រទេសនានា
- សមាសភាគទី១៖ ការគ្រប់គ្រង ទំនាក់ទំនង និងជម្រុញអ្នកពាក់ព័ន្ធចូលរួមអនុវត្តន៍
- សមាសភាគទី២៖ សមាសធាតុបច្ចេកទេសសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្ររេដ+ជាតិ
- សមាសភាគទី៣៖ ការកសាងសមត្ថភាពថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងការអនុវត្តគម្រោងគំរូ

ភ្ជាប់ពីគេហទំព័រមួយទៅគេហទំព័រមួយទៀតជាការប្រសើរ ព្រោះស្ថាប័ននីមួយៗគេមានគេហទំព័ររបស់ខ្លួន ម្យ៉ាងទៀតរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិក៏មានគេហទំព័រផងដែរ។

កញ្ញា ធី ហៀង៖ បានថ្លែងអរគុណចំពោះការផ្តល់យោបល់ អនុសាសន៍ និងការជួយគាំទ្រ និងសន្យាទទួលយកយោបល់ទាំងអស់ទៅអនុវត្តតាមដែលអាចធ្វើបាន។ បច្ចុប្បន្នលេខាធិការដ្ឋានកំពុងបន្តផលិតវីដេអូអប់រំខ្លីៗចំនួន០៤ និងខិតប័ណ្ណផ្សព្វផ្សាយចំនួន០៤អំពីរេដបូក ដោយផ្តោតលើផ្នែក MRV, ការបែងចែកផលប្រយោជន៍, សហប្រយោជន៍ក្រោមការអនុវត្តរេដបូក, ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព, និងមូលហេតុនៃការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើ។ យើងមានផែនការផ្សព្វផ្សាយឲ្យបានទូលាយ នៅពេលដែលសម្ភារៈអប់រំផ្សព្វផ្សាយបានផលិត និងបោះពុម្ព។ ការផ្សព្វផ្សាយនោះរួមមាន៖ ការចាក់វីដេអូអប់រំ នៅតាមខេត្ត ដែលអនុវត្តន៍រេដ+ និងការផលិតដើម្បីផ្សព្វផ្សាយតាមកម្មវិធីទូរទស្សន៍ និងវិទ្យុឲ្យកាន់តែទូលំទូលាយ។ គេហទំព័រយើងបានភ្ជាប់ជាមួយនឹងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនធំ និងបន្តធ្វើទៅតាមការស្នើ និងការផ្តល់ មតិ។

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាង៖ គាំទ្រការបង្កើនការផ្សព្វផ្សាយឲ្យកាន់តែទូលំទូលាយ និងការបកប្រែរៀបចំគេហទំព័រជាភាសាខ្មែរ។ ពេលខាងមុខការងារនឹងមានការកើនឡើង ដូច្នេះយើងនឹងជ្រើសរើសជំនួយការ ផ្នែកទំនាក់ទំនង ដើម្បីជួយការងារនេះ។ ប្រសិនបើមានតម្រូវការយល់ដឹងអំពីរេដបូកឬសម្ភារៈព័ត៌មានផ្សព្វផ្សាយ អំពីរេដបូកឬ វគ្គបណ្តុះបណ្តាលអំពីរេដបូកក្រសួងពាក់ព័ន្ធ សូមស្នើសុំមកលេខាធិការដ្ឋាន។

ការសម្រេច

- ការសិក្សាលើកក្រោយត្រូវធ្វើឲ្យបានច្បាស់លាស់ ជាពិសេសវិធីសាស្ត្រ និងសំណាក និងសុំឲ្យមានការបង្ហាញនូវវិធីសាស្ត្រ ប្រសិនបើមានការសិក្សាលើកក្រោយ។
- កញ្ញា ធី ហៀង នឹងទំនាក់ទំនងជាមួយមន្ត្រីនៅក្រសួងមហាផ្ទៃ ពាក់ព័ន្ធនិងការផ្សព្វផ្សាយ និងការទំនាក់ទំនង ជាពិសេសទៅលើការផ្សព្វផ្សាយតាមសហគមន៍ ឬ/និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

៣- ប្រធានបទពិភាក្សា

៣.១. ការពិចារណាលើការអនុវត្តរេដ+ នៅថ្នាក់ជាតិ ឬ ក្រោមជាតិ ឬ គម្រោង

បទបង្ហាញបានធ្វើឡើងដោយ លោក ភីធ័រ អ៊ីវ៉ីសិន ដោយផ្តោតសំខាន់លើ៖

- រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (Project)
- រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ(Subnational)
- រេដ+ថ្នាក់ជាតិ(National)
- លទ្ធភាពនៃការទទួលបានថវិកាលើកទឹកចិត្តរេដ+
- ភាពស្មុគស្មាញ និងវិបាកនៃជម្រើសនីមួយៗ

(ព័ត៌មានបន្ថែមសូមអានឧបសម្ព័ន្ធ០៥៖ បទបង្ហាញស្តីពីជម្រើសពផ្សេងគ្នានៃការអនុវត្តរេដបូក)

ការពិភាក្សា

- សមាសភាគទី៤៖ ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ជាតិ

(ព័ត៌មានបន្ថែមសូមអានឧបសម្ព័ន្ធ០៤៖ បទបង្ហាញស្តីពីបច្ចុប្បន្នភាពកម្មវិធីរេដបូកនៅកម្ពុជា)

ការពិភាក្សា

លោក ដោក ដូម៉ា៖ ពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពរេដបូកនៅកម្ពុជាធៀបនឹងប្រទេសនានាសុំឲ្យធ្វើការបកស្រាយបញ្ជាក់ទៅលើចំនុច "ទស្សនៈរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ"។

លោក អ៊ុក វិបុលៈ "ការយល់ដឹងរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធនៅកម្ពុជាលើការងារវិស័យមានកម្រិតខ្ពស់ ប៉ុន្តែបើធៀបទៅនឹងចំនុចចុងក្រោយនៃបទបង្ហាញ គឺកម្ពុជាយើងមានកម្រិតខ្សោយលើបច្ចេកទេស ដូច្នេះសុំធ្វើការបកស្រាយបញ្ជាក់លើចំនុចនេះ។

លោក ភីធី៖ បញ្ជាក់ថាលទ្ធផលនៃការសិក្សាបានមកពីថ្នាក់តំបន់ ដែលការសិក្សាបានធ្វើតាមរយៈ Onlineលើក្រុមគោលដៅដែលពាក់ព័ន្ធនឹងរេដបូកជាពិសេសមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលជាតិ និងអន្តរជាតិ។ ការសិក្សានេះធ្វើឡើងនៅប្រទេសមួយចំនួននៅអាស៊ីដែលអនុវត្តកម្មវិធីរេដបូក។

លោក ស៊ិន ស៊ុនសុភក្តិ (តំណាង ឯ. ជាម ប៉េអា) បានផ្តល់មតិថា៖ ការងារប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពឈានមុខជាងគេជាការប្រសើរ ប៉ុន្តែលោកសុំឲ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់លើយុទ្ធសាស្ត្រអនុវត្តទាំងមូល ព្រោះថាដំណើរការល្អតែការងារប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពតែមួយមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ។

លោក ដោក ដូម៉ា៖ ការសិក្សាសុំឲ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ជាពិសេសសំណាក និងវិធីសាស្ត្រ នៃការប្រមូលទិន្នន័យ។ តាមរយៈ Online ជាវិធីសាស្ត្រដែលអាចប្រើបានចំពោះអ្នកដែលមានកម្រិតយល់ដឹងខ្ពស់ ដូច្នេះមិនអាចតំណាងគ្រប់អ្នកពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបានទេ។ ម្យ៉ាងទៀតមិនសូវមានអ្នកបំពេញ ឬឆ្លើយតបនឹងកម្រងសំណួរដែលបានផ្ញើឡើយ។ ដូច្នេះលទ្ធផលនៃការសិក្សានេះមិនអាចប្រើប្រាស់បានទូលំទូលាយ និងគ្មានប្រសិទ្ធិភាពទេ។ ដូច្នេះគួរមានការសិក្សា និងប្រៀបធៀបឲ្យបានល្អជាងនេះ។

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាង៖ សន្និដ្ឋានថាលទ្ធផលមិនមានភាពរឹងមាំ និងពិបាកក្នុងការយកមកប្រើប្រាស់ ដោយសារប្រភពអ្នកឆ្លើយតបមិនគ្រប់គ្រាន់ និងវិធីសាស្ត្រមិនច្បាស់លាស់។ ការសិក្សាលើកក្រោយ គឺសុំឲ្យមានវិធីសាស្ត្រ ការជ្រើសរើសសំណាក និងវិភាគឲ្យច្បាស់លាស់ជាងនេះ និងជាពិសេសនៅពេលបង្ហាញសុំឲ្យដាក់ប្រភពនិងព័ត៌មានឲ្យបានលម្អិតជាងនេះ។

លោក ស៊ិន ស៊ុនសុភក្តិ៖ សុំកោតសសើរការរៀបចំគេហទំព័ររេដបូកកម្ពុជា ព្រោះលោកអាចរកបានឯកសារជាច្រើនពីគេហទំព័រនេះ ប៉ុន្តែគួរមានគេហទំព័រជាភាសាខ្មែរ ដើម្បីឲ្យការផ្សព្វផ្សាយអំពីរេដបូកកាន់តែទូលំទូលាយជាងនេះ និងត្រូវមានសម្ភារៈព័ត៌មានផ្សេងៗបន្ថែមទៀត សម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយទៅដល់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិនិងសហគមន៍។ ក្រសួងមហាផ្ទៃបានធ្វើការជាច្រើនជាមួយរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងសហគមន៍ ដូច្នេះប្រសិនបើចង់ដឹងពីបទពិសោធន៍និងវិធីសាស្ត្រដែលក្រសួងមហាផ្ទៃបានធ្វើសុំទាក់ទង ទៅមន្ត្រីផ្នែកទំនាក់ទំនង និងបច្ចេកវិទ្យានៃក្រសួងមហាផ្ទៃ។ ការចែកចាយព័ត៌មានតាមរយៈបច្ចេកវិទ្យាជាការល្អដោយសារប្រជាពលរដ្ឋយើងសព្វថ្ងៃកំពុងព្យាយាម ប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធនេះ ពីព្រោះវាអាចចែករំលែកព័ត៌មានបានឆាប់រហ័សជាងការចែកចាយតាមរយៈឯកសារថតចម្លង។ ដូច្នេះប្រសិនបើមានការ

លោក ដោក ដូម៉ា៖ រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ទើបអាចដឹងថាកម្រិតនីមួយៗនៃរេដបូកមានការលំបាកប៉ុណ្ណា ប៉ុន្តែបើពិនិត្យទៅលើស្ថានភាពប្រទេសយើង កម្រិតគម្រោងមានភាពមិនយូរអង្វែង ជាពិសេសពេលគម្រោង ឬ ជំនួយបញ្ចប់ គម្រោងភាគច្រើនត្រូវបានបញ្ចប់ដែរ។ លោកសង្កេតឃើញថានៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ មានច្បាប់ និងមានគោលការណ៍វិមជ្ឈការ និងសហវិមជ្ឈការ (Decentralization and Deconcentration) ដែលក្រសួងមហាផ្ទៃកំពុងអនុវត្ត។ ដូច្នេះរេដបូកនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិជាជម្រើសដែលគួរពិចារណា។

លោក ស៊ន ស៊ុនសុភក្តិ៖ ជម្រើសនេះស្ថាប័នសំខាន់ៗដូចជារដ្ឋបាលព្រៃឈើ រដ្ឋបាលជលផល ក្រសួងបរិស្ថាន គួរសិក្សានិងពិនិត្យទៅលើបទពិសោធន៍ដែលធ្លាប់បានអនុវត្តកន្លងមកមុននឹងសម្រេច។

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាង៖ ការងារនេះមានភាពស្មុគស្មាញច្រើន។ លោក ភីធី បានបង្ហាញថារេដបូក នៅថ្នាក់គម្រោងមានភាពស្មុគស្មាញជាងកម្រិតថ្នាក់ជាតិ គឺត្រូវចំណាយថវិកាច្រើន មានស្តង់ដាការងារខុសៗគ្នា និងការទទួលខុសត្រូវក៏មានកម្រិត។ ម្យ៉ាងវិញទៀត សមាជិកអង្គប្រជុំបានលើកឡើងពីជម្រើសនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិថាមានយន្តការ និងរចនាសម្ព័ន្ធមានស្រាប់ដែលមានការចូលរួម និងការទទួលខុសត្រូវ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការងារព្រៃឈើ និងរេដបូកជាការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ណាស់និងត្រូវធានាថា ព្រៃឈើមិនបាត់បង់ ដូច្នេះជាការចាំបាច់ត្រូវមានការចូលរួមទាំងអស់គ្នា។ ប្រសិនបើខ្វះការចូលរួមពីថ្នាក់ក្រោមជាតិ ការគ្រប់គ្រងនឹងខ្វះស្ថេរភាព ដូច្នេះការអនុវត្តមិនអាចទទួលជោគជ័យបានឡើយ។ ចំណុចសំខាន់មួយទៀត ការចែករំលែកផលប្រយោជន៍ ដល់អ្នកអនុវត្តត្រូវធានាឲ្យចំគោលដៅទើបការចូលរួមមានស្ថេរភាព។ បច្ចុប្បន្ននេះយើងកំពុងស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលត្រៀមលក្ខណៈរេដបូក ដូច្នេះយើងត្រូវសិក្សានិងពិនិត្យរាល់បទពិសោធន៍ និងមតិយោបល់ ដើម្បីដាក់ជូនទៅថ្នាក់ដឹកនាំដើម្បីធ្វើការសម្រេច។

លោក ស៊ន ស៊ុនសុភក្តិ៖ បានផ្តល់ព័ត៌មានថាសិក្ខាកាមដែលចូលរួមកិច្ចប្រជុំលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីរេដបូក មានកង្វល់ថាប្រសិនបើមានការអនុវត្តគម្រោងរេដបូកថ្នាក់ក្រោមជាតិពួកគាត់មិនដឹងថាត្រូវអនុវត្តដោយរបៀបណាឲ្យត្រូវតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិ និងជាពិសេសមិនដឹងថាត្រូវចែករំលែកផលប្រយោជន៍ដោយរបៀបណា ដូច្នេះសមាជិកក្រុមការងាររេដបូកត្រូវគិតគូរឲ្យបានល្អិតល្អន់មុនពេលសម្រេចចិត្តថាអនុវត្តគម្រោងក្នុងកម្រិតណាមួយ។

ការសម្រេច

- ជម្រើសនៃការអនុវត្តរេដបូកនៅ ថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងថ្នាក់គម្រោង ត្រូវការពេលវេលាបន្ថែមទៀត ដើម្បីសិក្សានិងពិភាក្សានៅតាមក្រុមគោលដៅ និងក្រុមការងារ ដូច្នេះមិនអាចសម្រេចនៅពេលនេះបានទេ។

៣.២. ផែនការពហុឆ្នាំសម្រាប់រេដបូកនៅកម្ពុជា

បទបង្ហាញបានធ្វើឡើងដោយ កញ្ញា ណាអូមី ដោយផ្តោតទៅលើ៖

- Outcome 1: ប្រសិទ្ធិភាពនៃការគ្រប់គ្រងថ្នាក់ជាតិលើដំណើរការត្រៀមលក្ខណៈរេដបូក និងការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ

- Outcome 3:ពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងរេដបូកនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ
- Outcome 4:បង្កើតប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យ និងក្របខណ្ឌកំរិតយោងមួយ និងសមត្ថភាពអនុវត្ត

(ព័ត៌មានបន្ថែមសូមអានឧបសម្ព័ន្ធ០៦៖ បទបង្ហាញស្តីពីសេចក្តីព្រាងផែនការសកម្មភាពពហុឆ្នាំ)

ការពិភាក្សា

លោក ស៊ិន ស៊ុនសុភក្តិ៖ សូមសរសើចំពោះការរៀបចំផែនការពហុឆ្នាំ ប៉ុន្តែលោកមានសំនួរទាក់ទងនឹងលទ្ធផល 2.4 និងសំណូមពរកំណត់ឲ្យបានជាក់លាក់ ជាពិសេសសុំឲ្យមានលម្អិតសកម្មភាព និងសូចនាករ ដើម្បីបញ្ជាក់ថាតើឆ្លើយតបនឹងលទ្ធផលដែរឬទេ?

លោក សៅ រ៉ាវី៖ ផែនការពហុឆ្នាំនេះរៀបចំបានល្អ ប៉ុន្តែដើម្បីឲ្យកាន់តែប្រសើរជាងនេះទៀត យើងគួរកំណត់អាទិភាពប្រភេទ ឬកម្រិតដែលត្រូវអនុវត្ត។

លោក ភីតធី៖ ផែនការសកម្មភាពជាឯកសាររស់ មានន័យថាយើងអាចកែសម្រួល និងផ្លាស់ប្តូរអាស្រ័យទៅតាមតម្រូវការចាំបាច់។

លោក អ៊ុក វិបុល៖ Outcome 3 ពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងរេដបូកនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ប៉ុន្តែសកម្មភាពទំនងជាមិនឆ្លើយតបនឹងOutcome ដូច្នេះគួរតែមានសកម្មភាពកសាងសមត្ថភាព។

លោក អ៊ុយ កាម៉ាល៖ ផែនការពហុឆ្នាំនេះ មិនបានរំលេចសកម្មភាពដែលអាចយកទៅអនុវត្តបានទេ ប្រហែលជាយើងត្រូវរៀបចំឲ្យចេញជាផែនការសកម្មភាពមួយទៀត។ ម្យ៉ាងវិញទៀតផែនការពហុឆ្នាំនេះ មានគម្រោងចំនួនបី (UNREDD, CAMREDD និង FCPF) គាំទ្រការអនុវត្ត។ ដូច្នេះត្រូវមានការបញ្ជាក់ច្បាស់ថាសកម្មភាពនីមួយគាំទ្រដោយគម្រោងណា ឬគាំទ្ររួមគ្នា។

លោក អ៊ុកវិបុល៖ ក្រុមការងាររេដបូកគួរពិនិត្យត្រឹមផែនការមេ (ផែនការពហុឆ្នាំ) ប៉ុន្តែមិនបាច់ពិនិត្យដល់សកម្មភាពលម្អិតទេ គួរពិនិត្យត្រឹមសកម្មភាពសំខាន់ៗឆ្លើយតបនឹង Outcome ប្រសើជាង។

លោក លន់ គឹមហ៊ី៖ ផែនការពហុឆ្នាំមានភាពទូលំទូលាយ និងមិនបញ្ជាក់ពីសកម្មភាពលម្អិតតូចៗនោះទេ ប៉ុន្តែអ្វីដែលសំខាន់ កញ្ញា ណាអូមី ចង់បង្ហាញឲ្យឃើញថា CAM-REDD ក៏មានសកម្មភាពខ្លះឆ្លើយតបទៅនឹងក្របខណ្ឌលទ្ធផលនៃការត្រៀមលក្ខណៈសម្រាប់រេដ+នៅកម្ពុជាផងដែរ។ ប្រសិនបើយើងមានបំណងពិនិត្យផែនការសកម្មភាពលម្អិតនោះ គឺមានផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា ប្រចាំឆ្នាំរបស់ UNREDD ឬ CAM-REDD។

លោក អ៊ុក វិបុល៖ ប្រសិនបើសកម្មភាពទាំងអស់នេះ ចម្លងចេញពីឯកសារសំណៅដើម លោកគិតថាមិនចាំបាច់ពិភាក្សានោះទេ ប៉ុន្តែកញ្ញា ណាអូមី បានបង្ហាញថានាងជាអ្នករៀបចំផែនការពហុឆ្នាំ។

កញ្ញា ណាអូមី៖ យល់ស្របតាមសំណូមពរ ឲ្យមានសកម្មភាព និងសូចនាករឆ្លើយតបនឹងលទ្ធផល។ ទាក់ទងនឹងចំណុច 3.1 និង3.2 គឺបានចម្លងពីឯកសារ ប៉ុន្តែដើម្បីឲ្យសមាជិកងាយស្រួលយល់កញ្ញានឹងកែសម្រួលតាមយោបល់។

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាង៖ ចំណុច 3.1 នឹងកែទៅជា"ពង្រឹងសមត្ថភាពអនុវត្តសកម្មភាពគម្រោងសាកល្បង"។

លោក ស៊ិន ស៊ុនសុភក្តិ៖ ផែនការនេះមានរយៈពេលវែង បើដាក់តែសកម្មភាពរួមធំៗដូច្នេះនឹងមាន ការលំបាកក្នុងការតាមដាននិងអនុវត្ត ដូច្នេះយើងគួរពិនិត្យឡើងវិញ និងរៀបចំផែនការនេះឲ្យបាន ច្បាស់លាស់ ដោយបន្ថែមឲ្យមានអ្នកទទួលខុសត្រូវ និងពេលវេលា។

ការសម្រេច

- កញ្ញា ណាអូមី នឹងរៀបចំឡើងវិញផែនការពហុឆ្នាំ ដើម្បីបង្ហាញជូនក្រុមការងាររេដបូក។
- កិច្ចប្រជុំលើកក្រោយសុំឲ្យមានការបង្ហាញផែនការសកម្មភាពឆ្នាំ២០១៨ដោយមានសកម្មភាពលម្អិត ដើម្បីបង្ហាញជូនក្រុមការងាររេដបូក។

៣.៣. យេនឌ័រ និង រេដបូក

លោក លន់ គឹមហ៊ី បានធ្វើបទបង្ហាញពីលទ្ធផលនៃការសិក្សាស្តីពីយេនឌ័រពាក់ព័ន្ធនិងរេដបូកនៅកម្ពុជាដែលផ្តោតលើ៖ ១)ចំណុចល្អៗពីការអនុវត្ត ២)ឧបសគ្គផ្សេងៗនៅកម្រិតគោលនយោបាយ និងស្ថាប័នកម្រិតសហគមន៍ ៣)ចំណុចល្អជួយដោះស្រាយឧបសគ្គ ៤)ចំណុចអាចជួយអន្តរាគមន៍។ ចុងបញ្ចប់នៃបទបង្ហាញ លោក លន់ គឹមហ៊ី បានស្នើសុំការឲ្យបង្កើតក្រុមយេនឌ័រ ដើម្បីជួយផ្តល់យោបល់លើឯកសាររេដបូកដែលបានព្រាងរៀបចំ។

(ព័ត៌មានបន្ថែមសូមអានឧបសម្ព័ន្ធ០៧៖ បទបង្ហាញស្តីពីយេនឌ័រ និង រេដបូក)

ការពិភាក្សា

លោក ស៊ិន ស៊ុនសុភក្តិ៖ បានជូនយោបល់ថាកន្លងមក លោកសង្កេតឃើញមានបណ្តាញនិងគណកម្មការយេនឌ័រជាច្រើនបានបង្កើតនៅតាមស្ថាប័ននានា ដូច្នេះយើងគួរពិចារណាប្រើប្រាស់បណ្តាញ ឬ គណកម្មការដែលមានស្រាប់ជាជាងការបង្កើតថ្មី។ ក្រសួងកិច្ចការនារី បានបង្កើតឲ្យមានបណ្តាញយេនឌ័រជាពិសេសនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិមានគណកម្មការពិគ្រោះយោបល់ស្ត្រី និងកុមារ ដែលដឹកនាំដោយសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាខេត្តមួយរូបជាស្ត្រីនិងមានសមាជិកមកពីមន្ទីរនិងអង្គភាពជុំវិញខេត្ត។

លោក អ៊ុក វិបុល ជូនយោបល់ថា៖ បណ្តាញយេនឌ័រដែលបង្កើតដោយក្រសួងកិច្ចការនារីជាបណ្តាញកម្រិតជាតិផ្តោតលើបញ្ហាយេនឌ័រជាទូទៅ។ ដោយឡែកនៅតាមស្ថាប័ន អង្គភាព និង ថ្នាក់រដ្ឋបាលនីមួយៗ មានគណកម្មការយេនឌ័រដែលបានបង្កើតឡើងដោយផ្តោតសំខាន់លើបញ្ហាបច្ចេកទេស និងជំនាញជាក់លាក់។ គណកម្មការយេនឌ័រនៅតាមស្ថាប័នអង្គភាព និងថ្នាក់រដ្ឋបាលទាំងនេះ នឹងរាយការណ៍ជូនបណ្តាញយេនឌ័រជាតិដែលបង្កើតដោយក្រសួងកិច្ចការនារីពីបញ្ហានិងវឌ្ឍនភាពការងារយេនឌ័ររបស់ខ្លួនដូច្នេះយើងអាចបង្កើតក្រុមយេនឌ័ររេដបូកបាន។ ដូច្នេះសមាជិកក្រុមការងាររេដបូកយើង គួរសម្របសម្រួលបញ្ជូនតំណាងយេនឌ័រមកចូលរួមក្នុងក្រុមយេនឌ័ររេដបូកនេះ ដើម្បីឲ្យពួកគាត់អាចផ្តល់យោបល់លើបញ្ហារេដបូកនិងចែករំលែកព័ត៌មានត្រលប់ទៅបណ្តាញធំរបស់ពួកគាត់វិញ។ ការបង្កើតក្រុមយេនឌ័ររេដបូកមិនត្រូវធំពេកទេ ដែលនាំឲ្យមានការលំបាកក្នុងការសម្របសម្រួល។ ក្រុមយេនឌ័ររេដបូកគួរមានកម្រិតស្មើនឹងក្រុមការងារបច្ចេកទេសរេដបូក។

លោក ស៊ិន ស៊ិនសុភក្តិ៖ ប្រសិនបើយើងចង់បង្កើតក្រុមយេនឌ័រតែក្នុងបរិបទរេដបូក លោកគាំទ្រយោបល់លោកអ៊ុកវិបុលប៉ុន្តែប្រសិនបើចង់បង្កើតនៅកម្រិតជាតិ ឬក្រោមជាតិ លោករក្សាគំនិតដដែល។

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាង៖ កញ្ញា ធី ហៀង ត្រូវធ្វើការសិក្សាលើយន្តការ ឬបណ្តាញដែលមានស្រាប់មុននឹងធ្វើសេចក្តីព្រាងបង្កើតក្រុមយេនឌ័ររេដបូកនេះដើម្បីជៀសវាងការបង្កើតក្រុមជាន់គ្នានាំឲ្យគ្មានប្រសិទ្ធភាព។

លោក អ៊ុយ កាម៉ាល៖ បានរំលឹកពីតួនាទីរបស់ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ និងស្នើយោបល់ថា តើយើងអាចបន្ថែមតួនាទីយេនឌ័រមួយទៀតឲ្យក្រុមប្រឹក្សាយោបល់នេះបានដែរឬទេ? ប្រសិនបើមិនអាចចាំយើងបង្កើតថ្មី។

លោក ស៊ិន ស៊ិនសុភក្តិ៖ ការបង្កើតក្រុមយេនឌ័ររេដបូកជាបញ្ហាមួយ ប៉ុន្តែការបង្កើតក្រុមនេះឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពគឺជាបញ្ហាសំខាន់បំផុត។ ដូច្នេះនៅពេលបង្កើត គួរកំណត់នូវភាគរយស្ត្រី សិទ្ធក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេច និងកំណត់ថាតើគម្រោងឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរបស់ស្ត្រីបានកម្រិតណា?

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាង៖ បានថ្លែងអំណរគុណចំពោះសមាជិកដែលបានចូលរួមមតិយោបល់ និងយល់ស្រប ចំពោះការគិតគូរពិចារណាជាពិសេសទៅលើតម្រូវការ និងការសម្រេចចិត្តរបស់ស្ត្រី។

ការសម្រេច

- កញ្ញា ធី ហៀង នឹងលោកស្រី ម៉ូអ៊ីកូ ត្រូវសិក្សានិងធ្វើសេចក្តីព្រាងបង្កើតក្រុមយេនឌ័ររេដបូកនេះ។

៣.៤. បញ្ហាផ្សេងៗ

ការពិភាក្សា

លោក អ៊ុក វិបុល៖ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវសម្របសម្រួលកំណត់ថ្ងៃប្រជុំកុំឲ្យជាន់គ្នា និងសុំជំរះថវិកាចុះបេសកម្ម (ទូទាត់សង) ឲ្យបានឆាប់រហ័ស។

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាង៖ លេខាធិការដ្ឋាន ពិនិត្យនិងកែលំអបញ្ហានេះ។ ឯកឧត្តម ស្នើសុំតំណាងពីក្រុមការងាររេដបូកចូលរួមជាសមាជិកគណកម្មការអនុម័តលើសំណើគម្រោងសហគមន៍ព្រៃឈើអនុវត្តរេដបូក។

លោក អ៊ុយ កាម៉ាល៖ សមាជិកគណកម្មការនេះគួរជ្រើសយកសមាជិកក្រុមការងាររេដបូកមកពីអង្គភាពស្ថាប័នជំនាញពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ។

លោក អ៊ុក វិបុល៖ ការចូលរួមនេះគួរផ្លាស់ប្តូរវេនគ្នារវាងរដ្ឋបាលព្រៃឈើ រដ្ឋបាលជលផល និងក្រសួងបរិស្ថាន ពីព្រោះស្ថាប័នទាំងបីនេះមានភាពពាក់ព័ន្ធជាងគេ។

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាង៖ ទទួលយកយោបល់ និងសុំឲ្យលោក អ៊ុក វិបុល ជាតំណាងចូលរួម។

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាង៖ ស្នើសុំពិចារណាផ្តល់ការឧបត្ថម្ភថវិកាចំណាយលើការទំនាក់ទំនង (កាតទូរស័ព្ទ) ដល់ក្រុមបច្ចេកទេសរេដបូកទាំងបួនក្រុម។ តើការផ្តល់ថវិកាឧបត្ថម្ភ ចំណាយលើការទំនាក់ទំនង នេះអាចមានបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនិងថវិកា ឬ ហិរញ្ញវត្ថុដែរឬទេ?

លោកស្រី ប៉ាន់ ធីតា៖ ក្រុមការងាររេដបូក ជាអ្នកអនុម័តលើបញ្ហានេះ ខ្ញុំ(ធីតា) គ្រាន់តែជាអ្នកអនុវត្តតាមការសម្រេចប៉ុណ្ណោះ។ សមាជិកក្រុមការងាររេដបូក បានទទួលការឧបត្ថម្ភថវិកាចំណាយលើការ

ទំនាក់ទំនង មិនលើស ពី៥០ដុល្លារក្នុង១ខែ ដូច្នេះក្រុមបច្ចេកទេសរេដបូកត្រូវតែតិចជាងនេះ ច្រើនបំផុត ត្រឹម៤០ដុល្លារក្នុងមួយខែ។

ការសម្រេច

- លោក អ៊ុក វិបុល ត្រូវបានចាត់តាំងជាតំណាងចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំសមាជិកគណកម្មការអនុម័ត លើសំណើគម្រោងសហគមន៍ព្រៃឈើអនុវត្តរេដបូកលើកទី១។
- កិច្ចប្រជុំបានសម្រេចផ្តល់ការឧបត្ថម្ភថវិកាចំណាយលើការទំនាក់ទំនងសម្រាប់ក្រុមបច្ចេកទេស រេដបូកច្រើនបំផុតត្រឹម៤០ដុល្លារក្នុងមួយខែ។

៤- មតិបូកសរុបពីអង្គប្រជុំ

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ជា សំអាងប្រធានអង្គប្រជុំ បានបូកសរុបការសម្រេចសំខាន់ៗក្នុងកិច្ចប្រជុំរួមមាន៖

- សុំឲ្យរៀបចំកូនសៀវភៅស្តីពីសេចក្តីសម្រេចរបស់COP ឡើងវិញឲ្យបានត្រឹមត្រូវងាយយល់ និង បកប្រែជាភាសាខ្មែរ ប្រសិនជាអាចធ្វើទៅបាន។
- ចំពោះការសិក្សាវាយតម្លៃ សុំឲ្យមានវិធីសាស្ត្រ ក្រុមគោលដៅ និងបង្ហាញលទ្ធផលឲ្យបានល្អជាង នេះជាពិសេសសូមដាក់ប្រភពនៃការសិក្សា។ ប្រសិនបើមានការសិក្សាពេលក្រោយ សុំឲ្យមានការ បង្ហាញជាមុន ជៀសវាងទទួលបានលទ្ធផលដែលមិនអាចប្រើប្រាស់បាន។
- ការបង្ហាញពីកម្រិតផ្សេងៗនៃការអនុវត្តគម្រោងរេដបូក បានធ្វើឲ្យសមាជិកក្រុមការងាររេដបូកយល់ដឹង ស្តីពីការអនុវត្តរេដបូកកាន់តែប្រសើរឡើង។
- ចំពោះផែនការពហុឆ្នាំសុំឲ្យមានការកែសម្រួលទៅតាមអនុសាសន៍និងយោបល់ដែលបានផ្តល់ឲ្យ។
- កញ្ញា ធី ហៀង នឹងលោកស្រី ម៉ូអ៊ីកូ ត្រូវសិក្សា និងធ្វើសេចក្តីព្រាងបង្កើតក្រុមយេនឌ័ររេដបូកនេះ។
- សុំឲ្យមានតារាងកំណត់ពី សកម្មភាពការងារ កាលបរិច្ឆេទ ពេលវេលា ដើម្បីជៀសវាងកុំឲ្យជាន់ គ្នាជាមួយដៃគូអនុវត្តន៍ផ្សេងៗច្រើនពេក។ ម្យ៉ាងទៀតការអញ្ជើញអ្នកចូលរួមសុំកុំឲ្យជាន់គ្នាដែរ។
- ការឧបត្ថម្ភចំណាយទំនាក់ទំនងក្រុមបច្ចេកទេសរេដបូកច្រើនបំផុតត្រឹម៤០ដុល្លារក្នុងមួយខែ។

ចុងបញ្ចប់ ឯកឧត្តមបណ្ឌិតប្រធានអង្គប្រជុំ បានថ្លែងអំណរគុណចំពោះអ្នកចូលរួមទាំងអស់ដែល បានចូលរួមមតិយោបល់និងអនុសាសន៍។ ជាមួយគ្នានេះដែរ សុំឲ្យលេខាធិការដ្ឋានយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែម ទៀតលើការគ្រប់គ្រង សម្របសម្រួលការងារឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព និងមានគុណភាពប្រសើរឡើង។

កិច្ចប្រជុំលើកទី៤ នឹងធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤។

អ្នកធ្វើកំណត់ហេតុ

ប្រធានអង្គប្រជុំ

បានឃើញ និង ឯកភាព

កញ្ញា ធី ហៀង

មន្ត្រីទំនាក់ទំនងលេខាធិការដ្ឋានរេដ+កម្ពុជា

បញ្ជីវត្តមាន

កិច្ចប្រជុំលើកទី៣ក្រុមការងារ REDD+ កម្ពុជា

ក្រុមការងាររេដបូកកម្ពុជា			
១	ឯកឧត្តម ជា សំអាង	ប្រធានក្រុមការងាររេដបូកកម្ពុជា	វត្តមាន
២	លោក អ៊ុក វិបុល	សមាជិកក្រុមការងាររេដបូកកម្ពុជា	វត្តមាន
៣	លោក សៅ វ៉ារី	សមាជិកក្រុមការងាររេដបូកកម្ពុជា	វត្តមាន
៤	លោកបណ្ឌិត ដោក ដូម៉ា	សមាជិកក្រុមការងាររេដបូកកម្ពុជា	វត្តមាន
៥	លោក អ៊ុយ កាម៉ាល	សមាជិកជំនួស លោក គឹម ណុង	វត្តមាន
៦	លោក ស៊ិន ស៊ុនសុភក្តិ	សមាជិកជំនួស ឯកឧត្តម ជាម ប៉េអា	វត្តមាន
៧	កញ្ញា សាង សុគន្ធី	សមាជិកជំនួសលោកជំទាវ ពៅ វលក្ខណ៍	វត្តមាន
៨	ឯកឧត្តម នេត មុន្នី	សមាជិកក្រុមការងាររេដបូកកម្ពុជា	អវត្តមាន
៩	លោកបណ្ឌិត កែវ អូម៉ាលីស្ស	សមាជិកក្រុមការងាររេដបូកកម្ពុជា	អវត្តមាន
១០	លោក សំ ខាន់ឌី	សមាជិកក្រុមការងាររេដបូកកម្ពុជា	អវត្តមាន

លេខាធិការដ្ឋាន និងដៃគូគាំទ្រ			
១	លោក លន់ គឹមហ៊ី	អ្នកសម្របសម្រួលកម្មវិធី	សម្របសម្រួលកិច្ចប្រជុំ
២	លោក ឈុន ឌីលុច	មន្ត្រីបច្ចេកទេសលេខាធិការដ្ឋាន	ធ្វើបទបង្ហាញ
៣	លោក ភីធ័រ អ៊ីវើស៊ិន	អ្នកឯកទេសរេដបូកគាំទ្របច្ចេកទេស	ធ្វើបទបង្ហាញ
៤	កញ្ញា ណាអ៊ូមី ម៉ាតស៊ុយ	អ្នកឯកទេស CAM-REDD	ធ្វើបទបង្ហាញ
៥	កញ្ញា ធី ហៀង	មន្ត្រីទំនាក់ទំនង	កត់ត្រា-ធ្វើរបាយការណ៍
៦	លោក ងួន ភក្តី	បេក្ខបណ្ឌិតហាត់ការ	បកប្រែ-ជួយកត់ត្រា
៧	លោកស្រី ប៉ាន់ ធីតា	មន្ត្រីហិរញ្ញវត្ថុ និងលទ្ធកម្ម	ចាត់តាំងកម្មវិធី -ភស្តុភារ
៨	លោក តេង ហួត	ជំនួយការរដ្ឋបាល-ហិរញ្ញវត្ថុ	រៀបចំភស្តុភារ-សម្ភារៈ
៩	លោកស្រី ឌុក សេរីវឌ្ឍនា	ជំនួយការរដ្ឋបាល	រៀបចំភស្តុភារ-សម្ភារៈ
១០	លោកស្រី ម៉ូអ៊ីកូ សៃតូ ជិនស៊ីន	អ្នកវិភាគកម្មវិធីអង្គការ UNDP	ដៃគូគាំទ្រកម្មវិធី
១១	លោក អ៊ីរ៉ូស៊ី ណាកាតា	ទីប្រឹក្សា DG-FA	ដៃគូគាំទ្រកម្មវិធី

ក្រុមការងារកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នដែលបណ្តាលមកពីការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើប្រទេសកម្ពុជា

កិច្ចប្រជុំលើកទី៣ក្រុមការងាររេដ+កម្ពុជា

ទីកន្លែងប្រជុំ: *សណ្ឋាគារ៉ាហ្វល់ឡឺរ៉ូយ៉ាល់ រាជធានីភ្នំពេញ*

កាលបរិច្ឆេទ: *ថ្ងៃទី២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤ (២:៣០- ៥:១៥នាទី រសៀល)*

របៀបវារៈកិច្ចប្រជុំ

២:០០-២:៣០	- ចុះឈ្មោះអ្នកចូលរួម	- មន្ត្រីលេខាធិការដ្ឋាន
២:៣០-២:៤០	<u>បើកអង្គប្រជុំ</u> - មតិចាប់ផ្តើមបើកអង្គប្រជុំ	 - ប្រធានអង្គប្រជុំ
២:៤០-២:៥០	<u>វឌ្ឍនភាពនៃការសម្រេចក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកទី២</u>	- លោកអ៊ុយកាម៉ាល
២:៥០-៣:៣០	<u>បច្ចុប្បន្នភាពកម្មវិធីរេដ+នៅកម្ពុជា</u> - ស្ថានភាពរេដ+កម្ពុជាធៀបនឹងប្រទេសនានា - សមាសភាគទី១ - សមាសភាគទី២ - សមាសភាគទី៣ - សមាសភាគទី៤	- លោកឈុនឌីលុច
៣:៣០-៤:៥០	<u>ប្រធានបទពិភាក្សា</u> - ការពិចារណាលើការអនុវត្តរេដ+នៅថ្នាក់ជាតិឬក្រោមជាតិឬគម្រោង - ផែនការពហុឆ្នាំសម្រាប់រេដ+នៅកម្ពុជា - យែនឌ័រនិងរេដ+ - បញ្ហាផ្សេងៗ	 - លោកគីជ័រអ៊ីវីសិន - កញ្ញា ណាអូមី - លោកលន់គឹមហុី
៤:៥០-៥:០០	<u>បិទអង្គប្រជុំ</u> - មតិបូកសរុបនិងបិទអង្គប្រជុំ - ការថតរូបជាក្រុម	 - ប្រធានអង្គប្រជុំ
៥:០០-៥:៣០	- សម្រាកអាហារសម្រន់	

ក្រុមការងារការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នដែលបណ្តាលមកពីការបាត់បង់ និងរេចរឹលព្រៃឈើប្រទេសកម្ពុជា

The Third Meeting of the REDD+ Taskforce

Place: Raffle Hotel le Royal Phnom Penh
Date: 21 February 2014 (02:30 - 05:15 pm)

Agenda

02:00 - 02:30	Registration	RTS staff
02:30 - 02:40	Open session ❖ Opening Remark	Chair of meeting
02:40 - 02:50	❖ Progress against decision in the 2nd Taskforce meeting	Mr. Khun Vathana
02:50 - 03:30	Update REDD+ programme ❖ Where Does Cambodia Stand? ❖ Component 1 ❖ Component 2 ❖ Component 3 ❖ Component 4	Mr. Chhun Delux
03:30 - 04:50	Topics for Discussion: ❖ REDD+ Options ❖ Multiple years workplan ❖ Gender and REDD+ ❖ Other issues	 Mr. Peter Iversen Ms. Naomi Mr. Lun Kimhy
04:50 – 05:00	Closed session ❖ Closing Remark	Chair of meeting
05:00 - 05:30	Break and standing reception	

-

CAMBODIA REDD+ PROGRAMME

វឌ្ឍនភាពនៃការសម្រេចក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកទី២

កិច្ចប្រជុំលើកទី៣ក្រុមការងាររេដ+កម្ពុជា

ថ្ងៃទី ២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤

សណ្ឋាគាររ៉ាហ្វល់ឡឺរ៉ូយ៉ាល់

លោក អ៊ុយ កាម៉ាល អនុប្រធានលេខាធិការដ្ឋាន

វឌ្ឍនភាពនៃការសម្រេចក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកទី២

- កែសម្រួលយុទ្ធសាស្រ្តទំនាក់ទំនងរេដ+ (បានអនុវត្ត)
  - ➢ បានកែសម្រួល និងថតចម្លងចែកជូនក្រុមការងារ
- ចែកជូនសេចក្តីសំរេច UNFCCC (បានអនុវត្ត)
  - ➢ សេចក្តីសម្រេចចាប់ពី COP15 ដល់ COP19 បានថតចម្លង និងចែកជូន
- ទស្សនៈកិច្ចសិក្សានៅវៀតណាម (បានអនុវត្ត)
  - ➢ ក្រុមការងាររេដ+ បានចូលរួមទស្សនកិច្ចសិក្សា នៅប្រទេសវៀតណាម ចាប់ពី ថ្ងៃទី ១៣ - ១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤។

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

វឌ្ឍនភាព នៃការសម្រេចក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកទី២

- អញ្ជើញមន្ត្រីបច្ចេកទេសចូលរួមប្រជុំ (បានអនុវត្ត)
  - ➢ បានអញ្ជើញមន្ត្រីបច្ចេកទេសដែលបានចាត់បញ្ជូនពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ:
    - ❑ មកចូលរួមប្រជុំពិភាក្សាស្តីពីយន្តការថវិការេដ+
    - ❑ មកចូលរួមកិច្ចប្រជុំលើកទី១ក្រុមបច្ចេកទេស (លើកលែងមន្ត្រីអគ្គនាយកដ្ឋានថាមពល)
- ការចាត់បញ្ជូនមន្ត្រីចូលរួមក្នុងក្រុមបច្ចេកទេសរេដ+ (បានអនុវត្ត)
  - ➢ គ្រប់ស្ថាប័នបានចាត់បញ្ជូនមន្ត្រីមកចូលរួម (នៅសល់ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ)
  - ➢ បានថតចម្លងលិខិតចាត់បញ្ជូនមន្ត្រី និងចែកជូនអ្នកពាក់ព័ន្ធ
  - ➢ បានរៀបចំជាបញ្ជីឈ្មោះក្រុមបច្ចេកទេស និងចែកជូនអ្នកពាក់ព័ន្ធ

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សូមអរគុណ

សំនួរ និងចម្លើយ

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

CAMBODIA REDD+ PROGRAMME

បច្ចុប្បន្នភាពរេដ+នៅកម្ពុជា

កិច្ចប្រជុំលើកទី៣ក្រុមការងាររេដ+កម្ពុជា

ថ្ងៃទី ២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤

សណ្ឋាគារ៉ាហ្វល់ឡឺរ៉ូយ៉ាល់

លោក ឈុន ឌីលុច មន្ត្រីបច្ចេកទេស

ស្ថានភាពរេដ+កម្ពុជាធៀបនឹងប្រទេសនានា

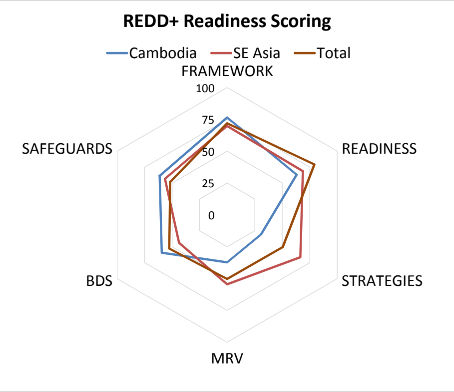

កម្ពុជាឈានមុខជាងប្រទេសនានានៅអាស៊ីអគ្នេយ៍ លើការងារប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព និងការចែករំលែកផលប្រយោជន៍ ប៉ុន្តែយឺតជាងគេ លើការងារវាស់វែង រាយការណ៍ ផ្ទៀងផ្ទាត់ និងយុទ្ធសាស្ត្ររេដ+ ជាតិ។

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

មាតិកា

- ស្ថានភាពរេដ+កម្ពុជាធៀបនឹងប្រទេសនានា
- សមាសភាគទី១
- សមាសភាគទី២
- សមាសភាគទី៣
- សមាសភាគទី៤

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

ទស្សនៈរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ

Overall Satisfaction

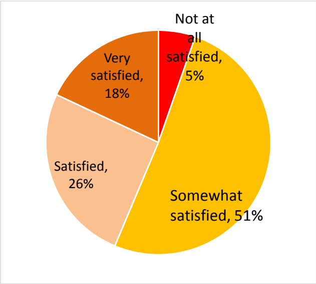

Is REDD+ Readiness on track?

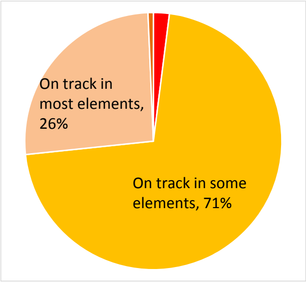

កម្ពុជាត្រូវបង្កើនកម្រិតនៃការពេញចិត្ត និងទស្សនៈដែលថាកម្ពុជាកំពុងដើរលើផ្លូវត្រូវ។

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

ការយល់ដឹងរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធនៅកម្ពុជាលើការងាររេដ+

ឧទាហរណ៍: ភាគរយនៃអ្នកពាក់ព័ន្ធ ដែលបានដឹងពីចំនួននៃសារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើជាតិ។

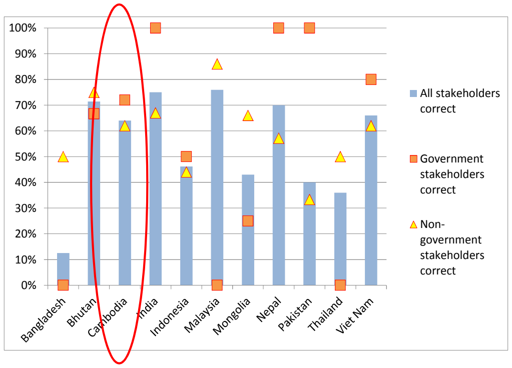

Bhutan, Cambodia and Vietnam ប្រសើជាងគេ ដោយមានពិន្ទុខ្ពស់ និងកម្រិតយល់ដឹង ខុសគ្នាតិចតួចរវាង មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និង អ្នកពាក់ព័ន្ធ

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

កិច្ចប្រជុំ ក្រុមការងាររេដ+

(២លើក)

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សមាសភាគទី១៖ ការគ្រប់គ្រង ទំនាក់ទំនង និងជម្រុញអ្នកពាក់ព័ន្ធចូលរួមអនុវត្ត

គ្រប់សមាសភាគគ្រប់គ្រងរេដ+បានរៀបចំ និងបង្កើត

- ❖ ក្រុមការងាររេដ+បានតែងតាំង និងបានរៀបចំកិច្ចប្រជុំ ចំនួន២លើក
  លើកទី១៖ 11/09/2013 លើកទី២៖ 28/11/2013
- ❖ ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+បានតែងតាំង និងបានរៀបចំកិច្ចប្រជុំ ចំនួន៤លើក
  ទី១៖ 30/08/2013 ទី២៖ 10/10/2013 ទី3៖ 27/11/2013 ទី4៖ 22/01/2014
- ❖ ក្រុមបច្ចេកទេសរេដ+បានតែងតាំង និងបានរៀបចំកិច្ចប្រជុំចំនួន១លើក
  លើកទី១៖ 20/01/2014

និតិវិធីសម្រាប់គាំទ្រប្រតិបត្តិការឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាព កំពុងបង្កើត និងកែសម្រួល

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

កិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+

(៤លើក)

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

កិច្ចប្រជុំក្រុមបច្ចេកទេសរេដ+
(១លើក)

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Website, Twitter, and Concert

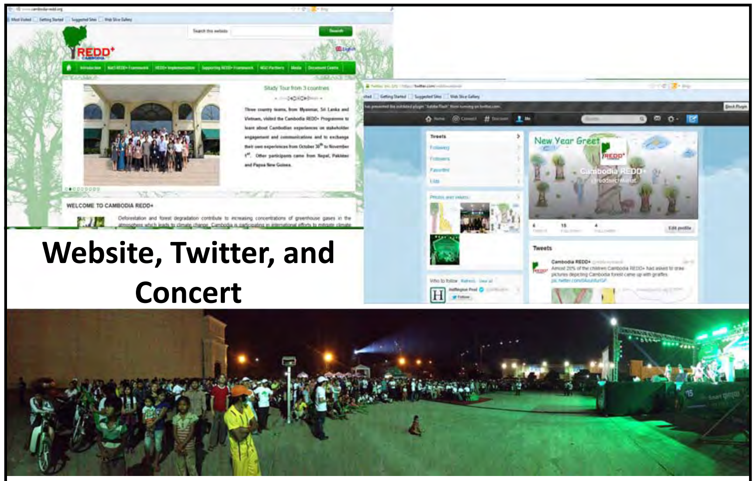

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សមាសភាគទី១៖ ការគ្រប់គ្រង ទំនាក់ទំនង និងជម្រុញ អ្នកពាក់ព័ន្ធចូលរួមអនុវត្ត(ត)

ទំនាក់ទំនងមានភាពសកម្ម

- Website, Facebook (612 “Likes”), Twitter បានបង្កើត និងកំពុងដំណើរការ
- ឯកសារទំនាក់ទំនងផ្សព្វផ្សាយរួម កំពុងបង្កើត (Video 4 Poster 4)
- វេទិកាប្រគុំតន្ត្រី បានធ្វើនៅថ្ងៃទី១៤ ធ្នូ ២០១៣ ដែលមានអ្នកចូលរួមប្រមាណ ៦000 នាក់ និងការប្រឡងគំនូរ បានធ្វើនៅថ្ងៃទី២៣ វិច្ឆិកា ២០១៣ ដែលមានកុមារចូលរួម ៤២នាក់ ដើម្បីបង្កើនការយល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងតួនាទីព្រៃឈើ និងរេដ+។
- វេទិកាប្រគុំតន្ត្រីនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិកំពុងព្រាងរៀបចំ
- តាមរយៈទស្សនកិច្ចសិក្សា បទពិសោធន៍ការងាររបស់កម្ពុជាត្រូវបានចម្លង និងកែសម្រួលសម្រាប់អនុវត្តនៅប្រទេសនានា ឧទាហរណ៍: ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា ។

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

REDD+ Concert

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សមាសភាគទី២៖ សមាសធាតុបច្ចេកទេសសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្ររេដ+ជាតិ

ការសិក្សាជំរើសយន្តការថវិការេដ+

- ការសិក្សាស្តីពីយន្តការថវិកាបានបញ្ចប់
- បានរៀបចំកិច្ចប្រជុំពិភាក្សាលើលទ្ធផលសិក្សា នៅថ្ងៃទី ១០ មករា ២០១៤ ដោយមានការចូលរួមពីក្រសួងពាក់ព័ន្ធ
- ទីប្រឹក្សាឯករាជ្យបានបង្ហាញជម្រើសស្តីពីយន្តការថវិកាចំនួន៤
- របាយការណ៍ចុងក្រោយនឹងដាក់ជូនកិច្ចប្រជុំក្រុមការងាររេដ+ដើម្បីពិនិត្យ

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

កិច្ចប្រជុំពិភាក្សាលើលទ្ធផលសិក្សា ស្តីពីជំរើសយន្តការថវិការេដ+

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

ការសិក្សាជំរើសយន្តការថវិការេដ+(ត)

- ជម្រើសទី១៖ A multi-donor REDD+ trust fund គ្រប់គ្រងដោយ គណកម្មាកាថវិកាឯករាជ្យមួយ។
- ជម្រើសទី២៖ រដ្ឋាភិបាលគ្រប់គ្រងថវិការេដ+ជាតិ ដែលបង្កើតឡើងតាមរយៈច្បាប់ថ្មីមួយ។
- ជម្រើសទី៣៖ ថវិការេដ+ ឬ ការផ្តល់ថវិកា ដែលជាផ្នែកមួយ នៅក្នុងថវិកាជាតិស្តីពីបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ ។
- ជម្រើសទី៤៖ វិសោធនកម្ម ពង្រីកទំហំថវិកា ដែលផ្តល់ឲ្យវិស័យព្រៃឈើ និងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដោយមានចែងច្បាស់លំអិតពីថវិការេដ+ នៅក្នុងច្បាប់។

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សមាសភាគទី២៖ សមាសធាតុបច្ចេកទេសសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រ រេដ+ជាតិ (ត)

ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+

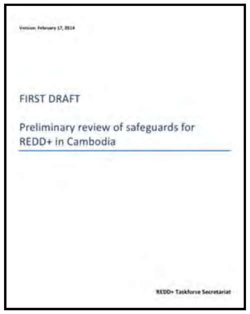

Version: February 17, 2014

FIRST DRAFT

Preliminary review of safeguards for REDD+ in Cambodia

REDD+ Taskforce Secretariat

- បានព្រាងរៀបចំឯកសារបច្ចេកទេសប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+
- គោលបំណង ផ្តល់ជូនមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ នូវព័ត៌មានបច្ចេកទេស ដែលត្រូវការសម្រាប់បង្កើតក្របខណ្ឌការងារប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+នៅកម្ពុជា។

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

ជំហ៊ានសំខាន់ៗដើម្បីបង្កើតប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+

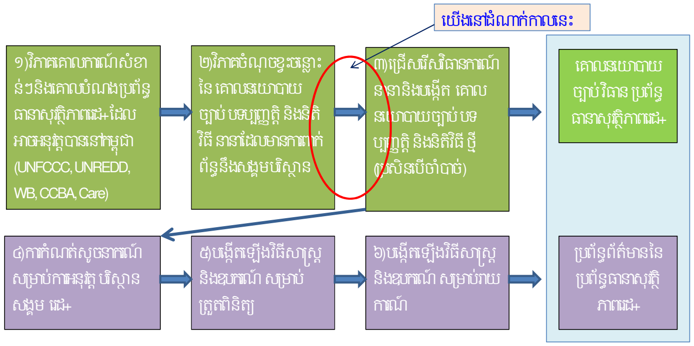

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

ជំហ៊ានបន្ទាប់

1. ដាក់ជូនស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ ពិនិត្យឯកសារវិភាគកង្វះចន្លោះ នៃគោលនយោបាយ ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានា ថាតើមានអ្វី ដែលនៅខ្វះខាត (កុម្ភៈ មេសា)។
2. សិក្ខាសាលាថ្នាក់ខេត្ត ដើម្បីប្រមូលមតិយោបល់ពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ ស្តីពីកំរិត និងប្រភេទនៃគោលការណ៍ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+ ដែលសមស្របបំផុតសម្រាប់កម្ពុជា (មេសា មិថុនា)។
3. សិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីបង្ហាញ ការរួមបញ្ចូលណប្រមូលមតិយោបល់របស់អ្នកពាក់ព័ន្ធស្តីពីគោលការណ៍ និង រៀបចំសំណើ គោលនយោបាយ ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាសម្រាប់ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+ជាតិកម្ពុជា(កក្កដា សីហា)។
4. កម្ពុជាដាក់សំណើប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+ជាតិកម្ពុជា ជូនក្របខណ្ឌអនុសញ្ញាសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) នៅខែកញ្ញា។

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

មាតិកាសំខាន់ៗ របាយការណ៍ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+

- ហានិភ័យ សង្គម និងបរិស្ថានរបស់រេដ+ និងមូលហេតុដែលនាំឲ្យមានប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+(ជំពូក៣)
- គោលការណ៍ណែនាំ ស្តីពីប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+របស់ ក្របខណ្ឌអនុសញ្ញាសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) (ជំពូក៤)
- គោលការណ៍ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+ សំខាន់ៗដែលបានស្នើឡើងនៅលើពិភពលោក (UN-REDD, FCPF, CCBA & Care International) (ជំពូក៥)
- កង្វះចន្លោះនៃគោលការណ៍ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+ពិភពលោក និងគោលនយោបាយ ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានា ដែលមាននៅកម្ពុជា (ជំពូក៦)
- មេរៀននិងបទពិសោធន៍ដែលទទួលបានពី ឧត្តរមានជ័យ និងសីម៉ា កម្ពុជា (ជំពូក៧)
- មេរៀននិងបទពិសោធន៍ដែលទទួលបានពី វៀតណាម និងឥណ្ឌូនេស៊ី(ជំពូក៨)

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សមាសភាគទី៣៖ ការកសាងសមត្ថភាពថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងការអនុវត្តគម្រោងគំរូ

- ❖ ការធ្វើសុពលភាព: គម្រោងរេដ+សីម៉ា (ខេត្តមណ្ឌលគិរី) កំពុងដំណើរការ ដែលរំពឹងថានឹងបញ្ចប់នៅដំណាច់ឆ្នាំ២០១៤។
- ❖ ទស្សនកិច្ចសិក្សានៅកម្ពុជា
  - ម៉ាឡេស៊ីុ: ០៤ ដល់ ០៦ ខែធ្នូ មាន០៩ នាក់ (គម្រោងរេដ+សីម៉ា)
  - មីយ៉ាន់ម៉ា: ០៩ ដល់ ១៣ ខែមករា មាន០៥ នាក់(គម្រោងរេដ+សីម៉ា)
  - ថៃឡង់: ១៥ ដល់ ១៨ ខែមករា មាន២១ នាក់(គម្រោងរេដ+ឧត្តរមានជ័យ)

ទស្សនកិច្ចសិក្សាមានគោលបំណងផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ ស្តីពីការត្រៀមលក្ខណៈរេដ+ របស់កម្ពុជា ដើម្បីធានាឲ្យមានការចូលរួមពេញលេញ និងមានប្រសិទ្ធិភាព ពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ។

Thailand Country Team

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Myanmar Country Team

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សមាសភាគទី៤៖ ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ជាតិ

- ❖ ស្ថានភាពការងារសារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើជាតិ: សំណើស្តីពីសារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើជាតិ បានធ្វើបទបង្ហាញនៅថ្ងៃទី ១៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៣

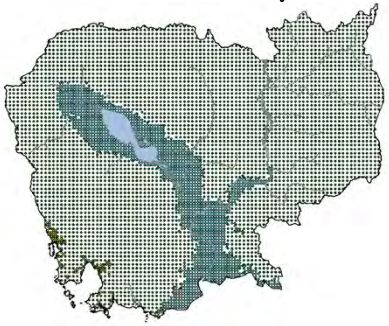

- <u>សំណាកគំរូ</u>
- ✓ តំបន់ខ្ពង់រាប: 6 km x 6 km
- ✓ តំបន់ដីសើម: 4 km x 4 km
- ✓ ព្រៃកោងកាង: 3 km x 3 km

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សមាសភាគទី៤៖ ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ជាតិ (ត)

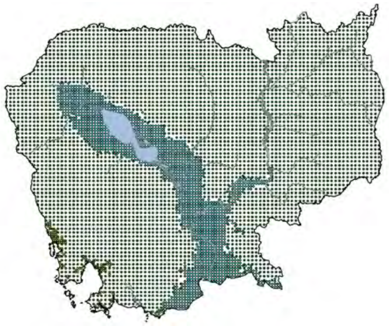

- ជំហ៊ានបន្ទ: សៀវភៅណែនាំស្តីពីសារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើជាតិ កំពុងរៀបចំបង្កើត និងផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជូនអ្នកពាក់ព័ន្ធ។
- លទ្ធផល នឹងបង្ហាញជូនក្រុមការងាររេដ+ ដើម្បីពិភាក្សានៅក្នុងកិច្ចប្រជុំខែមីនា

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សូមអរគុណ

សំនួរ និងចម្លើយ

Website: www.cambodia-redd.org

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សមាសភាគទី៤៖ ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យថ្នាក់ជាតិ (ត)

❖ ស្ថានភាពការងារ ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យព្រៃឈើតាម Web Platform

- បានប្រមូល ទិន្នន័យសារពើភ័ណ្ឌព្រៃឈើដែលមានស្រាប់
- បានធ្វើសារពើភ័ណ្ឌ ម្ចាស់ទិន្នន័យ រូបភាពផ្កាយរណប (satellite data holdings)
- បានបង្កើតផែនទីសូចនាករណ៍ (index maps)
- ជំហ៊ានបន្ទ: NFI Module នឹងសាកល្បងជំហ៊ានទី១ ដែលនឹងយកមកពិភាក្សាក្នុងកិច្ចប្រជុំក្រុមបច្ចេកទេស និងបង្ហាញជូនក្រុមការងាររេដ+ផងដែរ។

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

CAMBODIA REDD+ PROGRAMME

Update on REDD+ in Cambodia

Third meeting of the REDD+ Taskforce
Raffle Le Royal Hotel, 21 February, 2014
Mr. Chhun Delux, Technical Staff

Where Does Cambodia Stand (compared with other countries)?

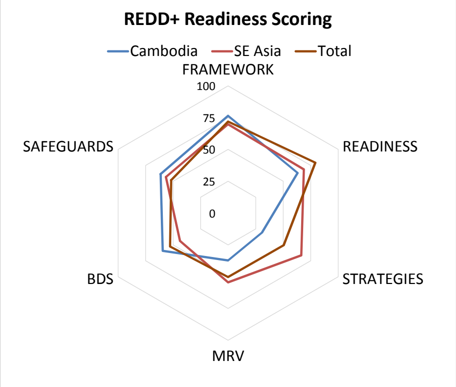

Cambodia is more advanced than SE Asia (and all-Asia) averages for Safeguards and BDS, but lags behind for MRV and development of National REDD+ Strategy

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Content

- Where Does Cambodia Stand
- Component 1
- Component 2
- Component 3
- Component 4

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Stakeholder perceptions

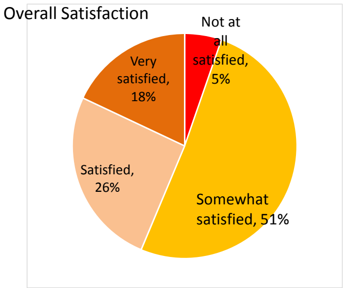

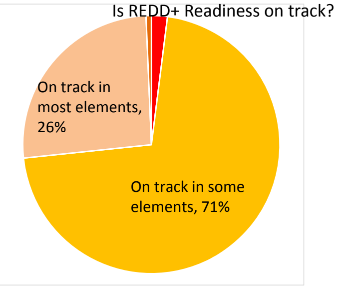

Need to increase level of satisfaction and perceptions that Cambodia is on track

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

But in some areas Cambodian stakeholders have good knowledge

Example: What percentage of stakeholders knew the correct number of NFIs?

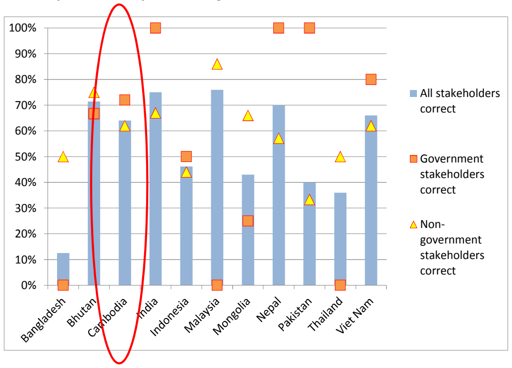

Bhutan, Cambodia and Viet Nam are best: high scores and little difference between government officials and non-governmental stakeholders

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Taskforce Meeting

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Component 1: Management, Communications and Stakeholder Engagement

All components of REDD+ management are now in place:

- REDD+ Taskforce, first meeting September, 2013
- REDD+ Consultation Group, first meeting September, 2013
- REDD+ Technical Teams, first meetings January, 2014

Procedures for efficient operation of all components are currently being developed and refined

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Consultation Group Meeting

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Technical Team Meeting

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Website, Twitter, and Concert

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Component 1: Management, Communications and Stakeholder Engagement

<u>Very active communications</u>:

- Website, Facebook (612 “Likes”), Twitter
- Development of a common set of communications materials (RTS has been developing 4 videos and 4 posters)
- REDD+ drawing competition and concert in December. The event is to raise awareness about climate change, the role of forests, and REDD+ among the general public and others. 44 children in 2 age categories in drawing; over 6,000 attended the concert.
- Additional events, including sub-national concerts, being planned
- Many aspects of Cambodia’s work are now being adopted by other countries through lessons learnt in study tours; e.g., Myanmar adopting a common set of communications

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

REDD+ Concert

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Component 2: Technical Elements of National REDD+ Strategy (REDD+ Fund)

Options for REDD+ Fund Status: Consultation meeting 10 January 2014 with 46 participants from relevant ministries and development partners.

The consultant highlighted four options (see next slide).

Next step: A synthesis report will be shared with the Taskforce with a view to discuss next steps.

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Technical Meeting on REDD+ Fund Mechanism

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Component 2: Technical Elements of National REDD+ Strategy (REDD+ Fund)

Option 1: A multi-donor REDD+ trust fund, administered by an independent trustee; (**recommended by the consultant**)

Option 2: A government-administered National REDD+ Fund established through a new Law;

Option 3: A REDD+ sub-fund or funding 'window' within a new National Climate Change Fund;

Option 4: Amendment and expansion of the Fund provisions within the Law on Forestry or Law on Protected Areas to explicitly enable REDD+ funding and incorporate necessary details.

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Component 2: Technical Elements of National REDD+ Strategy

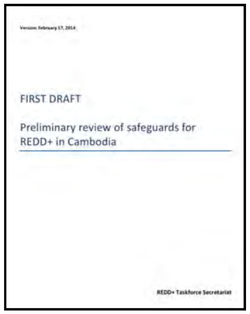
FIRST DRAFT

Preliminary review of safeguards for REDD+ in Cambodia

Safeguards Status: a first draft technical paper developed.

Objective: to provide the RGC and other stakeholders with technical information required for developing a national REDD+ safeguard framework

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Main steps for development of a national safeguards system

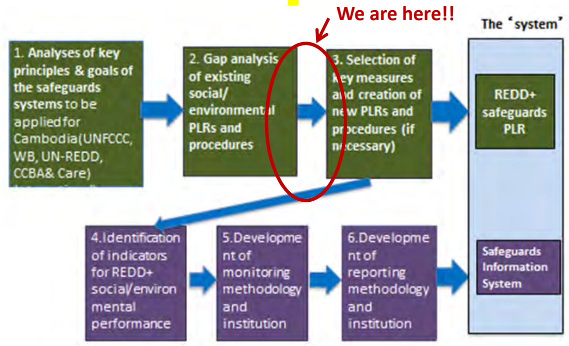

Next steps

1. Request to relevant governments to review the gap analysis to see if any Policies, laws and Regulations (PLRs) are missed under the review: **February-April**
2. **3 regional workshops** to receive feedback from stakeholders on types and levels of safeguard principles that would be appropriate for Cambodia: **April-June**
3. **A national workshop** to present a consolidated view of stakeholders on safeguard principles and to make an initial proposal for a national REDD+ safeguard PLR: **July/August**
4. Cambodia to submit its national safeguard experience to UNFCCC **by September**

Key contents of the report

- Social and environmental risks of REDD+ and key rationales for safeguards (chapter 3)
- UNFCCC guidelines for safeguards (chapter 4)
- Key safeguard principles proposed at the global level (UN-REDD, FCPF, CCBA & Care International) (chapter 5)
- Gaps between global safeguard principles and existing policies, laws and regulations (PLRs) in Cambodia (chapter 6)
- Lessons learned from Oddar Meanchey and Seima, Cambodia (chapter 7)
- Lessons learned from Vietnam and Indonesia (chapter 8)

Component 3: Sub-national capacity building and demonstration projects

Keo Seima (Mondulkiri) validation process is in the process and hope to finish in the latest of this year.

Study Tours from Malaysia, Myanmar and Thailand visited Seima and Oddar Meanchey:

- Malaysia (4-6 December, 7 visitors visited Seima)
- Myanmar (9-13 January, 5 visitors visited Seima)
- Thailand (15-18 January, 21 visitors visited Oddar Meanchey)

Study Tour is to exchange lessons and experiences on approaches of Cambodia in implementing REDD+ Readiness and to ensure the full and effective participation of all relevant stakeholders in REDD+ readiness.

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Thailand Country Team

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Myanmar Country Team

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Component 4: National Monitoring Systems

National Forest Inventory Status: NFI design proposal presented 13 December.

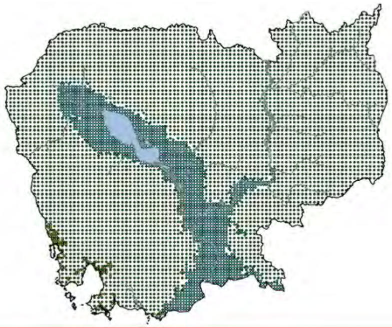

Potential field sample sites

Uplands: 6 km x 6 km
Wetlands: 4 km x 4 km

2nd phase
Mangroves: 3 km x 3 km

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Component 4: National Monitoring Systems

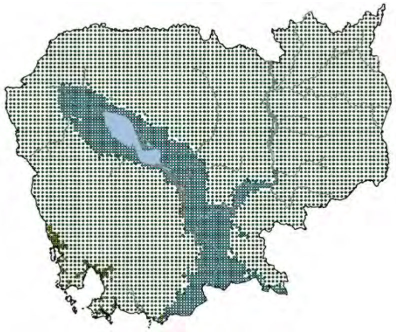

- Next Step: NFI manual being developed and training provided.
- Results will be shared with the Taskforce to discuss next steps at the meeting in March.

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Thanks You

Questions & Answers

Website: www.cambodia-redd.org

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Component 4: National Monitoring Systems

National Forest Monitoring System (NFMS) Web Platform Status: Existing forest inventory data collected, satellite data holdings inventory conducted, index maps created

Next Step: First test version to be developed and to be discussed with MRV/REL Technical team and shared with Taskforce

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

CAMBODIA REDD+ PROGRAMME

ការពិភាក្សាស្តីពីជម្រើសពផ្សេងគ្នា ពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តរេដ+

កិច្ចប្រជុំលើកទី៣ក្រុមការងាររេដ+កម្ពុជា
សណ្ឋាគារ៉ាហ្វល់ឡឺរ៉ូយ៉ាល់
ថ្ងៃទី២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤

ភាគច្រើនបទពិសោធន៍ដែលមានគឺ រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (REDD+ Project)

- គម្រោងគឺមានការយល់ដឹងគ្រប់គ្នា ដូចជា: រដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ
- គម្រោងងាយស្រួលពន្យល់ពីទស្សនទាន មានដែនកំណត់ និងមានអ្នកពាក់ព័ន្ធជាក់លាក់
- មិនធំហួស និងចាត់ចែងថវិកាដោយផ្ទាល់
- ងាយស្រួលរាយការណ៍ជូនអ្នកផ្តល់ជំនួយ

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

រេដ+នៅថ្នាក់ផ្សេងគ្នា (REDD+ at different scale)

•រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (Project)

•រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ (Subnational)

•រេដ+ថ្នាក់ជាតិ (National)

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

រេដ+នៅថ្នាក់ផ្សេងគ្នា ហេតុមានសារសំខាន់ ?

- ការផ្តល់ថវិកាជារឿងសំខាន់ និងការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រផ្សេងគ្នា ដែលនាំឲ្យមាន ឱកាស និងការលំបាកផ្សេងគ្នា។
- មុន COP19 ការទទួលបានថវិកា យើងមានតែទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្តមួយមុខប៉ុណ្ណោះ
- ក្រោយ COP19 យើងមានឱកាសច្រើនកំពុងលេចឡើង ដែលឱកាសខ្លះត្រូវការពេលវេលាច្រើនឆ្នាំ

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+

(Possible funding)

- ថវិកាពីយន្តការ UNFCCC REDD+
- ថវិកាពី Green Climate Fund
- ថវិកាពី Bilateral agreements
- ថវិកាពី Forest Carbon Partnership Facility
- ថវិកាពីទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត (Voluntary Carbon Market)
- ថវិកាពីទីផ្សារកាបូនដទៃទៀត (California, Japan, China, Korea)

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)

(Possible funding)

- ថវិកាពី Green Climate Fund
  - ➢ បានបង្កើតហើយប៉ុន្តែត្រូវការបង្កើតវិធានក្នុងការផ្តល់ថវិកា
  - ➢ រេដ+ត្រូវបានលើកឡើង ជាផ្នែកមួយនៃការចាប់ផ្តើម
  - ➢ ត្រូវអនុវត្តតាមការសម្រេចរបស់ UNFCCC ស្តីពី REDD+
  - ➢ កន្លងមកមានការខ្វះខាតលុយក្នុងការបង្កើតថវិកា

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)

(Possible funding)

- ថវិកាពីយន្តការ UNFCCC REDD+
  - ➢ មិនទាន់បង្កើតនៅឡើយ ប្រហែលនៅឆ្នាំ២០២០ ជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
  - ➢ តើត្រូវអនុវត្តតាមការសម្រេច UNFCCC REDD+ ឬយ៉ាងណា?

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)

(Possible funding)

•ថវិកាពី Bilateral agreements
  - ➢ ងាយយល់ ឧទាហរណ៍ រវាង Norway ជាម្ចាស់ជំនួយនិងប្រទេសនានា (Brazil, Guyana, Indonesia and Vietnam)
  - ➢ ភាគច្រើនត្រូវអនុវត្តតាមការសម្រេចរបស់ UNFCCC ស្តីពី REDD+

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)

(Possible funding)

- ថវិកាពី Forest Carbon Partnership Facility
  - ➢ បានបង្កើតទៅតាមក្របខណ្ឌរបស់ខ្លួន ដោយស្របតាម ការសម្រេចរបស់ UNFCCC ស្តីពី REDD+
  - ➢ មានកំណត់ត្រឹម ៥ ទៅ ៨ ប្រទេសប៉ុណ្ណោះ។

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)

(Possible funding)

- ថវិកាពីទីផ្សារកាបូនដទៃទៀត(California, Japan, China , Korea)
  - ➢ California: កំពុងពិភាក្សា ពីការរួមបញ្ចូលរេដ+
  - ➢ Japan: JCM កំពុងបង្កើត
  - ➢ China: មានទីផ្សារកាបូនប៉ុន្តែកន្លងមកមិនជាប់ទាក់ទងនឹងរេដ
  - ➢ Korea: មានផែនការឲ្យមានទីផ្សារកាបូនពីឆ្នាំ ២០១៥ តទៅ (មិនដឹងច្បាស់ពីតួនាទីរបស់រេដ+)

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)

(Possible funding)

- ថវិកាពីទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត Voluntary Carbon Market
  - ➢ មានស្តង់ដារច្រើនផ្អែកតាមទំហំគម្រោង ទៅអនាគត ប្រហែលជា ថ្នាក់ក្រោមជាតិ
  - ➢ តម្លៃប្រែប្រួលតាមតម្រូវការ និងផ្គត់ផ្គង់ ឥណទានកាបូន
  - ➢ វិធីសាស្ត្រផ្សេងគ្នា តាមការសម្រេចរបស់ UNFCCC ស្តីពី REDD+

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)

(Possible funding)

- ថវិកា...
- ...
- ...
- ថវិកាពី Fores... ...p Facility
- ថវិកាពីទីផ... ...ntary Carbon Market)
- ថវិកា... ...Japan, China, Korea)

ថ្នាក់ក្រោមជាតិ
និងថ្នាក់ជាតិ

ថ្នាក់គម្រោង និង
ថ្នាក់ក្រោមជាតិ

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

លទ្ធភាពនៃថវិការេដ+(ត)

(Possible funding)

- បញ្ហាត្រូវដោះស្រាយពេលខាងមុខ
  - ➢ បើតាម UNFCCC រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ គ្រាន់តែជាការបណ្ដោះអាសន្ន
  - ➢ រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិក្រោមប្រព័ន្ធទីផ្សារស្ម័គ្រចិត្ត ទំនងខុសគ្នាពី រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិក្រោមប្រព័ន្ធUNFCCC

ការស្នាក់ស្នើរបស់កម្ពុជា និងបណ្ដាប្រទេសនានា ដែលអនុវត្តរេដ+(ត)

- វិធីសាស្រ្តគម្រោងដែលមានស្រាប់ ភាគច្រើន មិនសមស្របនឹងការសម្រេច របស់ UNFCCC ។ ន្យារពេលក្នុងការចូលរួមការទទួលបានថវិកាពីរេដ+។
- គម្រោងតែងបង្កើតឡើងសម្រាប់រយៈពេលវែង(៣០ឆ្នាំ)

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

ការស្នាក់ស្នើរបស់កម្ពុជា និងបណ្ដាប្រទេសនានា ដែលអនុវត្តរេដ+

- ការអនុវត្តតាមវិធីសាស្រ្ត និងតម្រូវការផ្សេងគ្នា ក្នុងពេលតែមួយ នឹងនាំឲ្យមានការភ័ន្តច្រឡំ ក្នុងការត្រៀមលក្ខណៈ សម្រាប់រេដ+នៅថ្នាក់ជាតិ ដែលក្នុងនោះនឹងមានហានិភ័យ ចំពោះការខិតខំប្រឹងប្រែង និងការចំណាយដោយគ្មានប្រយោជន៍ និងពន្យារពេលក្នុងការចូលរួមការទទួលបានថវិកាពីរេដ+។

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សំនួរសម្រាប់កម្ពុជា

- ➢ តើជម្រើសថវិកាណាមួយ ដែលអាចយកបាន?
- ➢ តើរេដ+ណាមួយ ងាយស្រួល ធ្វើទៅបាន និងស្របតាមនយោបាយ?
- ➢ តើទៅអនាគត រេដ+ណាមួយសមស្របសម្រាប់កម្ពុជា?
- ➢ បើសម្រេចយករេដ+ណាមួយ តើត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ?

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

រេដ+នៅថ្នាក់ផ្សេងគ្នា
(REDD+ at different scale)

- រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (Project)
- រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ (Subnational)
- រេដ+ថ្នាក់ជាតិ (National)

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សូមអរគុណ!

Mr. Peter Iversen
Email: peter.iversen@undp.org
Website: www.cambodia-redd.org

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

CAMBODIA REDD+ PROGRAMME

Discussion paper on REDD+ at different scale

Third meting of the REDD+ Taskforce

Raffle Le Royal Hotel, 21 February, 2014

Almost all existing experience are on project scale

Projects are familiar to everybody – "comfort zone" for government and non-governmental stakeholders

Easy to conceptualize and compartmentalize – limited need to involve multiple stakeholders

Discreet and direct funding arrangements

Easy reporting to superiors/donors

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

REDD+ at different scale

- Project
- Subnational
- National

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

REDD+ at different scale

Why is this important?

- Funding is very important and using different modalities brings different opportunities and challenges
- Before COP19 we had almost only voluntary carbon market funding
- After COP19 a number of new opportunities are materializing - some might still take some years

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Possible funding

- UNFCCC REDD+ Mechanism
- Green Climate Fund
- Bilateral agreements
- Forest Carbon Partnership Facility
- Voluntary Carbon Market
- Other Carbon Markets (California, Japan, China and Korea)

Possible funding

- Green Climate Fund

- Is established but need to develop rules for funding.
- REDD+ is mentioned as one of the initial result areas.
- Requested to follow UNFCCC decisions on REDD+
- So far limited money in the fund.

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Possible funding

- UNFCCC REDD+ Mechanism

- Not established yet. Perhaps from 2020 as part of a global climate agreement.
- Will follow UNFCCC decisions on REDD+ (*)

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Possible funding

- Bilateral agreements

- Best known examples are between Norway as donor and a number of countries: (Brazil, Guyana, Indonesia and Vietnam)
- Most likely to follow UNFCCC decisions on REDD+

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Possible funding

- Forest Carbon Partnership Facility (Carbon Fund)

- Have developed is own framework aligned to the UNFCCC decisions on REDD+
- Limited to 5-8 REDD+ countries

Possible funding

- Other Carbon Markets (California, Japan, China and Korea)

- California under discussion (proposal for jurisdictional REDD+)
- Japan JCM is under development
- China have some CO_2 market but so far not with REDD+
- Korea plan to have its CO_2 market running from 2015 (role of REDD+ unknown).

Possible funding

- Voluntary Carbon Market

- A number of standards focused on project scale – in the future perhaps also subnational.
- Price driven by supply and demand for CO_2 credits.
- Methodologies different from UNFCCC decisions on REDD+

Possible funding

- UNF
-
-
- Forest acility
- Voluntary C
- Oth hina, Korea California

Subnational and national

Project and subnational

Possible funding

- To complicate matters further:
  - UNFCCC subnational is interim only
  - Subnational under voluntary schemes are likely different from subnational under UNFCCC

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Dilemma for Cambodia and all other REDD+ countries

Existing methodologies for projects are in most cases not compatible with UNFCCC decisions.

Projects are often developed with a view to exist for long time (30 years).

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Dilemma for Cambodia and all other REDD+ countries

Following different methodologies and requirements at the same time makes it very confusing to get ready for REDD+ with the risk that efforts are spent unnecessary and delays the participation in actual REDD+ funding.

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Questions for Cambodia

Which funding options seem most promising?

What is feasible, practically and politically?

What should be the future scale of REDD+ in Cambodia?

What is needed to take such an decision?

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

REDD+ at different scale

- Projects
- Subnational
- National

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Thank You!

Mr. Peter Iversen
Email: peter.iversen@undp.org
Website: www.cambodia-redd.org / http://www.un-redd.org

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

ឯកសារពិភាក្សា

ឯកសារពិភាក្សានេះ មានបំណងស្វែងរកការសម្រេចចិត្តទៅលើជម្រើស៣ផ្សេងគ្នា ពាក់ព័ន្ធនឹងរេដ+៖ ជម្រើសទី១)រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (Project based REDD+) ជម្រើសទី២)រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ (Sub-national REDD+) និង ជម្រើសទី៣)រេដ+ថ្នាក់ជាតិ (National REDD+) ដោយរួមបញ្ចូលនូវការពិចារណាផងដែរពីបញ្ហាថវិកា។

ឯកសារពិភាក្សានេះមិនបានគ្របដណ្តប់នូវគ្រប់ទិដ្ឋភាពឡើយ ព្រោះថាឯកសារនេះ ផ្តល់ត្រឹមព័ត៌មានបច្ចេកទេស ប៉ុន្តែមានបំណងផ្តល់នូវការពិនិត្យមើលលើទិដ្ឋិភាពសំខាន់សម្រាប់ការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។ ឯកសារពិភាក្សានេះ ក៏បានផ្តល់នូវចំណុច វិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមានផងដែរពាក់ព័ន្ធនឹងជម្រើសនីមួយៗ និងចំណុចមិនដឹងច្បាស់ ដែលធ្វើឲ្យយើងមិនអាចព្យាករណ៍បានពីលទ្ធភាពនៃមូលនិធិរេដ+នាពេលអនាគត។

ឯកសារពិភាក្សានេះ ក៏បានបញ្ចូលបន្ថែមផងដែរនូវគំនូសបំព្រួញនៃការសម្រេចចិត្ត ដើម្បីជួយផ្តល់ជាគំនិតសម្រាប់ធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងផ្នែកចុងក្រោយមានផ្តល់សំណួរសំខាន់ៗ ដែលផ្តោតលើភាពខុសគ្នារវាង រេដ+ផ្អែកលើគម្រោង និង រេដ+ក្របខណ្ឌអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) ។

ចំណុចវិជ្ជមាន និងអវិជ្ជមាន នៃជម្រើសផ្សេងៗគ្នា

ជម្រើសទី១៖រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (Project based REDD+)

- <u>*ចំណុចវិជ្ជមាន*</u>

គ្រប់គ្នាទាំងរដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ងាយយល់ពីគម្រោង។ គម្រោងងាយស្រួលពន្យល់ពីទស្សនទាន មានដែនកំណត់ និងត្រូវការអ្នកពាក់ព័ន្ធជាក់លាក់មិនធំហួស និងចាត់ចែងថវិកាដោយផ្ទាល់។

- <u>*ចំណុចអវិជ្ជមាន*</u>

គម្រោងមិនត្រឹមតែចំណាយអន្តរកាលខ្ពស់ អាស្រ័យតាមទំហំប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងមានវិធានស្មុគស្មាញដោយសារតែតម្រូវការដែលភ្ជាប់ជាមួយនិងការអនុវត្តគម្រោងដូចជា: តំបន់

លេចធ្លាយ តំបន់ទ្រនាប់។ ថែមលើសពីនេះ ថវិកាទទួលបាន គឺតាមរយៈការលក់ឥណទានកាបូន ដែលបានពីទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត។ ព្យាករណ៍សម្រាប់ពេល ខាងមុខឃើញថា មានការផ្គត់ផ្គង់ឥណទានកាបូនច្រើន ប៉ុន្តែតំរូវការ មានភាពមិនច្បាស់លាស់ ដែលនឹងមានការលំបាកក្នុងការលក់ឥណទានកាបូន និងមានបញ្ហាដល់ភាពរស់រានមានជីវិតរបស់គម្រោងរេដ+។ ម្យ៉ាងទៀត គម្រោងមិនអាចដោះស្រាយឬសគល់នៃកត្តាដែលនាំឲ្យបាត់បង់ និងរេចរិលព្រៃឈើ ព្រមទាំងមិនអាចផ្តល់ថវិកាដល់ការគ្រប់គ្រងដ៏មានប្រសិទ្ធិភាពសំខាន់ៗ លើវិស័យព្រៃឈើឡើយ ឧទាហរណ៍ ដូចជាកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ និងកម្មវិធីស្រដៀងគ្នាដទៃទៀតរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងអគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារអភិរក្សធម្មជាតិ។

ក្នុងករណីដែលកម្ពុជា សម្រេចយកជម្រើសទី២(រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ) ឬ ជម្រើសទី៣ (រេដ+ថ្នាក់ជាតិ)ស្របតាមក្របខណ្ឌអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ នោះគម្រោងរេដ+ដែលមានកំរិតយោង (REL) បង្កើតឡើងសម្រាប់ទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត ឬ ក្រោមយន្តការទីផ្សារកាបូនដទៃទៀត នឹងទំនងជាតម្រូវឲ្យធ្វើឡើងវិញ។ ការរក្សាគម្រោងដែលមានស្រាប់នៅក្នុងគណនីថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬ ថ្នាក់ជាតិ នឹងបង្កើនឲ្យមានចំណាយអន្តរកាល ដោយសារការត្រួតពិនិត្យ រាយការណ៍ និងការផ្ទៀងផ្ទាត់ទ្វេដង។ ដូច្នេះយើងត្រូវសម្រេច ថាតើត្រូវដោះស្រាយដោយរបៀបណាចំពោះគម្រោងរេដ+ដែលមានស្រាប់ ។

អ្នកផ្តល់ជំនួយ ដែលជួយផ្តល់ថវិកាដល់គម្រោងរេដ+ ទំនងជាប្តូរការអនុវត្ត ឲ្យស្របតាមវិធានដែលបានព្រមព្រៀងក្រោមក្របខណ្ឌអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) ។

- <u>ចំណុចមិនដឹងច្បាស់</u>

វិធានរបស់UNFCCCសម្រាប់រេដ អាចនឹងមិនបើកចំហសម្រាប់ រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង (Project based REDD)ឡើយ។ ការសម្រេចនាពេលអនាគត ស្តីពីទីផ្សារកាបូន អាចនឹងអនុញ្ញាតឲ្យមានរេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង។ បណ្តាប្រទេសមួយចំនួន នឹងគាំទ្ររេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង ក្នុងគោលបំណងផ្តល់ភាពអាចបត់បែនបាន ទន្ទឹមនឹងនេះ បណ្តាប្រទេសដទៃនឹងជំទាស់នឹងការសម្រេចនេះ ដោយសារមើលឃើញថា រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង មិនបានរួមវិភាគទាន ដល់ការកាត់បន្ថយបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុពិភពលោក។

ជម្រើសទី២៖រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ(Sub-national REDD+)

រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ អាចជាវិធានការបណ្ដោះអាសន្ន ដែលអនុញ្ញាតក្រោមវិធានរេដ+ របស់ UNFCCC។ ក្នុងខណៈពេលបណ្ដោះអាសន្ន និងរេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ មិនទាន់បានកំណត់ រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ គួរគ្របដណ្ដប់យ៉ាងតិច ខេត្តណាមួយ ឬ ទិដ្ឋភាពព្រៃទាំងមូល (Forest Landscape)ដែលគ្របដណ្ដប់ខេត្តជាច្រើន។ ដោយយោងតាមវិធាន រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ទាមទារឲ្យមានការត្រួតពិនិត្យព្រៃឈើកំរិតជាតិ ក្នុងគោលបំណងការពារការលេចធ្លាយ។ ជាមួយនឹងការអនុវត្ត រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ប្រទេសនីមួយៗត្រូវមានផែនការ ប្ដូរទៅអនុវត្ត រេដ+ថ្នាក់ជាតិ។

- <u>ចំណុចវិជ្ជមាន</u>

អនុញ្ញាតឲ្យមានគណនី និងប៉ាន់ប្រមាណលទ្ធផលលើតំបន់ដែលមានផ្ទៃដីតូចជាងទឹកដីរបស់ជាតិ។ រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ អាចធ្វើឲ្យងាយស្រួលក្នុងការអនុវត្ត ឧទាហរណ៍: ការបែងចែកផលប្រយោជន៍។ អនុវត្តតាមវិធាន UNFCCC ប្រវត្តិនៃការបំភាយឧស្ម័នអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីបង្កើតកម្រិតយោង និងពុំមានការទាមទារបន្ថែម ដើម្បីដោះស្រាយបន្ថែមដូចរេដ+ផ្អែកតាមគម្រោងឡើយ។

អ្នកផ្ដល់ជំនួយ និងមូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង (Green Climate Fund) មានបំណងគាំទ្រយ៉ាងខ្លាំង ដល់ប្រទេសមួយចំនួន ឲ្យប្ដូរមកអនុវត្តតាមវិធានទាំងស្រុង ដែលបានព្រមព្រៀងដោយ UNFCCC ។ ការគាំទ្រនេះ រួមបញ្ចូលទាំងការអនុវត្ត រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឬ លើតំបន់ព្រៃឈើទាំងមូល ដែលគ្របដណ្ដប់ខេត្តច្រើន ដែលកាន់តែទាក់ទាញថែមទៀតសម្រាប់ម្ចាស់ជំនួយ។

- <u>ចំណុចអវិជ្ជមាន</u>

ដោយសារតែការត្រួតពិនិត្យទាមទារធ្វើនៅកម្រិតជាតិ ដូច្នេះភាពខុសគ្នារវាងថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ គឺគណនី និងការបែងចែកផលប្រយោជន៍នូវលទ្ធផល។ កម្រិតយោងនឹងគ្របដណ្ដប់ តែលើតំបន់នៃថ្នាក់ក្រោមជាតិ ហើយលទ្ធផលពីក្រៅតំបន់ថ្នាក់ក្រោមជាតិ នឹងមិនត្រូវបានយកមកពិចារណាឡើយ មានន័យថាឥណទានកាបូនឌីអុកស៊ីត (CO_2)ដែលបានពីការកាត់បន្ថយការរេចរិលព្រៃឈើ ក្រៅតំបន់ថ្នាក់ក្រោមជាតិ មិនត្រូវបានប្រកាស(គណនា) ប៉ុន្តែការលេចធ្លាយនឹងត្រូវបានយកមកគណនា។ នេះជាការគិតគូរតែលើចំណុចអវិជ្ជមាន ដោយមិនបានទទួលផលប្រយោជន៍ ពីចំណុចវិជ្ជមានឡើយ។

- *ចំណុចមិនដឹងច្បាស់*

ដោយសាររេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជាជំរើសបណ្តោះអាសន្ន ដូច្នេះនៅមិនច្បាស់ថាតើឥណទានកាបូន ដែលបង្កើតឡើងដោយរេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយទីផ្សារកាបូនកាតព្វកិច្ចសាកល ឬ រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ គ្រាន់តែជាសកម្មភាពសាកល្បងបង្ហាញ សម្រាប់ការគាំទ្ររបស់ម្ចាស់ជំនួយប៉ុណ្ណោះ?

ជម្រើសទី៣៖រេដ+ថ្នាក់ជាតិ(National REDD+)

តាំងពីពេលចាប់ផ្តើមដំបូង UNFCCC REDD+ *ត្រូវបានពិព័ណនាថាជាការរួមវិភាគទានរបស់ជាតិ សម្រាប់ការកាត់បន្ថយបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុពិភពលោក ដោយមានគណនីជាតិសម្រាប់កំណត់ការបំភាយ ឬ ស្រូបឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ដោយប្រៀបធៀបនឹងកម្រិតយោងជាតិ និងផ្តល់មកវិញនូវការលើកទឹកចិត្តដោយប្រព័ន្ធអន្តរជាតិ សម្រាប់ប្រទេសចូលរួមដែលបានបង្កើត និងរាយការណ៍ពីលទ្ធផលជាវិជ្ជមាន។*

- *ចំណុចវិជ្ជមាន*

ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យជាតិនឹងធ្វើឲ្យប្រាកដថា លទ្ធផលទាំងអស់ដែលសម្រេចបានដោយប្រទេសខ្លួនពិតជាបានរួមវិភាគទាន ដោយមិនចាំបាច់មានប្រព័ន្ធគណនី ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាលេចធ្លាយនៅថ្នាក់ជាតិឡើយ។ អនុវត្តតាមវិធាន UNFCCC *ប្រវត្តិនៃការបំភាយឧស្ម័នអាចនឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ការបង្កើតកំរិតយោង និងមិនមានការទាមទារបន្ថែម ដើម្បីដោះស្រាយដូចគម្រោងនោះទេ។*

ហិរញ្ញវត្ថុរេដ+នៅថ្នាក់ជាតិ អាចរួមវិភាគទានដល់សេចក្តីត្រូវការកម្រិតគោលនយោបាយដើម្បីសម្រេចលទ្ធផលនានា ឧទាហរណ៍ ការអនុវត្តកម្មវិធីជាតិ ដូចជាកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិជាដើម។

អ្នកផ្តល់ជំនួយ និងមូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង (Green Climate Fund)*មានបំណងគាំទ្រយ៉ាងខ្លាំង ដល់ប្រទេសមួយចំនួន ឲ្យប្តូរមកអនុវត្តតាមវិធានទាំងស្រុង ដែលបានព្រមព្រៀងដោយ* UNFCCC*។ កន្លងមកមានប្រទេសពីរ ឬ បីប៉ុណ្ណោះ ដែលអនុវត្តតាមទិសដៅនេះ ប៉ុន្តែរេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង* (Project based REDD+) *បានអនុវត្តនៅប្រទេសជាច្រើន ដោយសារនេះជាជម្រើសតែមួយគត់ ដែលមានភាពងាយស្រួលជាងព្រោះវាស្ថិតក្រោមគម្រោង ។*

- *ចំណុចអវិជ្ជមាន*

លទ្ធផល និងផលប្រយោជន៍ ត្រូវបានភ្ជាប់ជាមួយនឹងការអនុវត្តថ្នាក់ជាតិ ដែលនឹងត្រូវរួមបញ្ចូលអ្នកពាក់ព័ន្ធជាច្រើន នឹងធ្វើឲ្យការអនុវត្តមានភាពស្មុគស្មាញ។

- *ចំណុចមិនដឹងច្បាស់*

ការចរចារស្តីពីកិច្ចព្រមព្រៀងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុក្រោយឆ្នាំ២០២០ កំពុងបន្ត និងការរួមបញ្ចូលរេដ+ នៅមិនទាន់ដឹងច្បាស់ ប៉ុន្តែមានការគាំទ្រដោយប្រទេសភាគច្រើន។ សំនួរភាគច្រើនចោទសួរថាតើរេដ+នឹងត្រូវផ្តល់ថវិកាដោយរបៀបណា? ជាថវិកា ឬ ជាទីផ្សារកាបូន ឬ ជាជាការរួមគ្នាទាំងពីរ។ ភាគច្រើនទំនងជាការផ្តល់ថវិកា ដោយអ្នកផ្តល់ជំនួយ ទៅបណ្តាប្រទេស ផ្អែកតាមលទ្ធផលរេដ+សម្រាប់មុនឆ្នាំ២០២០។

គំនូសបំព្រួញនៃការសម្រេចចិត្ត

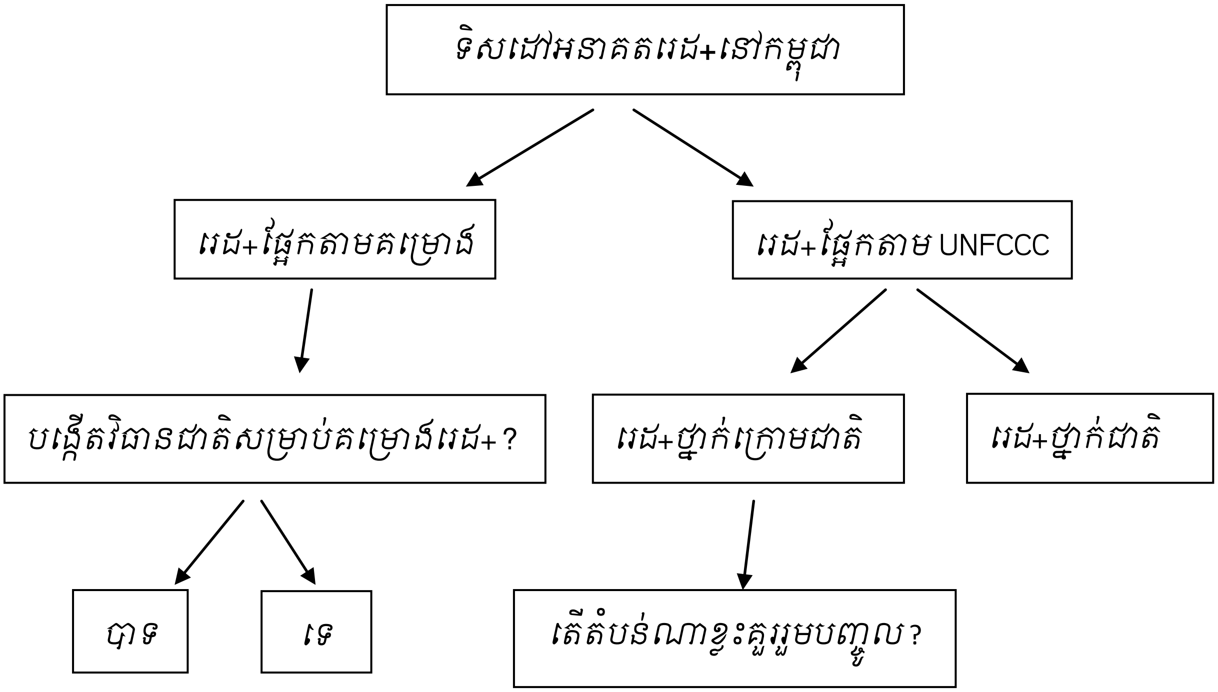

ហេតុអ្វីសំនួរទាំងនេះមានសារសំខាន់

វិធីសាស្ត្រ និងវិធានរេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង និងរេដ+តាមវិធានUNFCCC មានភាពខុសគ្នា ដូច្នេះការកសាងសមត្ថភាពត្រូវឆ្លើយតបតាមវិធីសាស្ត្រ និងវិធានទាំងនោះ បើមិនដូច្នេះទេ យើងនឹងបង្កឲ្យមានការភ័ន្តច្រឡំ ដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធ។

ប្រសិនបើកម្ពុជាយឺតយ៉ាវក្នុងការសម្រេចចិត្តត្រៀមខ្លួនចូលរួមតាមវិធាន UNFCCC ការពន្យារពេលនៃការសម្រេចចិត្តនេះ និងការបង្កើតបន្ថែមរេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង នឹងបង្កឲ្យភាពស្មុគស្មាញបន្ថែមទៀត។

បញ្ហាសំខាន់មួយទៀតគឺកម្រិតយោង។ កម្រិតយោងគឺជាការបំភាយនាពេលអនាគត ដែលត្រូវប្រៀបធៀប និងជាពិសេស ពាក់ព័ន្ធនិងរេដ+។

ដោយសារការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រខុសគ្នាក្នុងការកំណត់កម្រិតយោង នោះនឹងមិនមានន័យអ្វីឡើយ ប្រសិនបើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងកម្រិតយោងរបស់រេដ+ផ្អែកតាមគម្រោង។ ការធ្វើសមាហរណកម្មគម្រោងទៅក្នុង រេដ+ថ្នាក់ជាតិ ឬ រេដ+ថ្នាក់ក្រោមជាតិ មានការលំបាក។ ការចែករំលែកកម្រិតយោង UNFCCC រវាងគម្រោងរេដ+ផ្សេងគ្នា និងការអនុវត្តនៅថ្នាក់ជាតិ អាចធ្វើទៅបាន ប៉ុន្តែមិនអាចបង្កើនកម្រិតយោងសរុបបានឡើយ។

ទាំងរេដ+តាមគម្រោង និងរេដ+ UNFCCC មិនអនុញ្ញាតឲ្យគណនាទ្វេដងបានឡើយ មានន័យថា ការកាត់បន្ថយការបំភាយតែមួយដូចគ្នា មិនអាចលក់ ឬ ទទួលរង្វាន់ទ្វេដងឡើយ។ ទាំងនេះនឹងនាំឲ្យមានសំនួរថា តើត្រូវរក្សាទុក ការត្រួតពិនិត្យគម្រោង ការរាយការណ៍ និងការផ្ទៀងផ្ទាត់ដែលជាចំណាយបណ្តោះអាសន្ន ព្រោះឥណទាននឹងផ្តល់តាមរយៈ UNFCCC តែមួយប៉ុណ្ណោះ។

Discussion paper

This discussion paper seeks to highlight key aspects of the three different options (project based REDD+, subnational REDD+ and national REDD+) including considerations on funding.

The paper is not trying to cover all aspects as this will get very technical but aims to provide an overview of key aspects likely to be relevant for decision making. The paper has a short plus and minus section for each option and a section with the heading unknown to make clear that we cannot foresee all future funding possibilities.

The paper furthermore includes a decision tree to provide an overview of decisions needed and a final section on why these questions are important focusing on the differences with projects and UNFCCC REDD+.

Plus and minus with the different options.

- Projects –

Plus: Projects are familiar to everybody – “comfort zone” for government and non-governmental stakeholders. Easy to conceptualize and compartmentalize – limited need to involve multiple stakeholders. Discreet and direct funding arrangements.

Minus: Relative high transaction costs partly due to size but also due to complicated rules caused by requirements linked to project implementation such as leakage, buffers, additionalityetc; funding through sale of CO_2 credits is only from the voluntary carbon market. Forecasts estimate significant increased supply of credits in the future while demands are unknown, this could make it difficult to sell credits, which questions the economic viability of REDD+ projects. Projects do not address the underlying causes of deforestation and forest degradation and will not be able to provide the funding necessary for effective management of forests e.g. as a funding source for the National Forest Programme and similar programmes implemented by GDANCP and FiA.

In case Cambodia later decides to move to subnational or national scale UNFCCC REDD+ existing REDD+ projects with reference levels developed under the VCS or another voluntary carbon market scheme will most likely have to be redone. Maintain existing projects within subnational or national accounting means having additional transactions costs with double monitoring, reporting and verification. This means a decision on how to deal with existing REDD+ projects will have to be taken.

Donors who have helped fund REDD+ projects are more likely to move to implementation compatible with rules agreed under the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC)

Unknown: The UNFCCC rules for REDD+ do not open for project based REDD+. Future decisions on carbon markets could allow project based REDD+. Some countries will support this in order to provide

additional flexibility other countries will oppose such a decision as they don't see project based REDD+ contributing to global climate mitigation.

- Subnational –

Subnational as an interim measure is allowed under the UNFCCC REDD+ rules. While interim and subnational have not been defined, subnational should cover at least a province or a forest landscape which could include several provinces. According to the rules, subnational REDD+ require national forest monitoring in order to detect displacements[1]. Together with the subnational implementation the country should have a plan for moving to national implementation.

Plus: Allows for accounting and assessing results on an area less than the national territory. This can simplify the implementation e.g. in terms of benefit sharing. Following UNFCCC rules, historic emissions can be used to establish the reference level and there are no additional requirements to address additionality such as with projects.

Donors and the Green Climate Fund are eager to support countries moving forward following the comprehensive set of rules agreed by the UNFCCC. This includes subnational implementation and the more comprehensive in terms of forest area, the more attractive will it be for donors.

Minus: Since monitoring on the national level is a requirement, the only difference between national and subnational is the accounting and the benefit sharing of the possible results. The reference level will only cover the subnational area and results from outside the subnational area will not be accounted for, meaning possible CO_2 credits from reductions in deforestation outside the subnational area cannot be issued but displacements will still have to be taken into account. This maintains the potential negative side without benefitting from the possible positive side.

Unknown: While subnational REDD+ is described as an interim option it's still not clear whether credits generated under subnational REDD+ can be used in a global compliance carbon market or, are subnational REDD+ going to be seen as demonstration activities for donor support only?

- National –

UNFCCC REDD+ was from the beginning described as a national contribution to the global climate change mitigation with national accounting of emissions and removals compared to a national reference level and transfer of incentives from the international system to the participating countries able to produce and report positive results.

Plus: A national monitoring system will make sure all results achieved by the country contribute and there is no need to have accounting systems to deal with national displacements. Following UNFCCC

[1] Under the Clean Development Mechanism and the voluntary carbon market the shift of emissions caused by a project activity are called leakage, this will typically have to deducted from the project results. Under UNFCCC REDD+ the same process is called displacement in order to distinguish UNFCCC REDD+ from a project based approach

rules historic emissions can be used to establish the reference level and there are no additional requirements to address additionality such as with projects.

Finance on national scale REDD+ can contribute to national policies required to achieve the results e.g. implementation of national programmes such as the National Forest Programme.

Donors and the Green Climate Fund are very eager to support countries moving forward following the comprehensive set of rules agreed by the UNFCCC. So far very few countries have moved in this direction while REDD+ projects are happening in many countries partly because this has been the only option and because this is seem easier as described under projects.

Minus: Results and benefits are linked and with national implementation there will be a need to involve many more stakeholders which will make implementation more complicated.

Unknown: Negotiations on a post-2020 climate agreement is still taking place and the inclusion of REDD+ is unknown but supported by most countries. The question seems more to be on how REDD+ will be funded – by a fund or through a carbon market or a combination of the two. Most likely, there will be funding from donors to countries for results based REDD+ before 2020.

Decision tree:

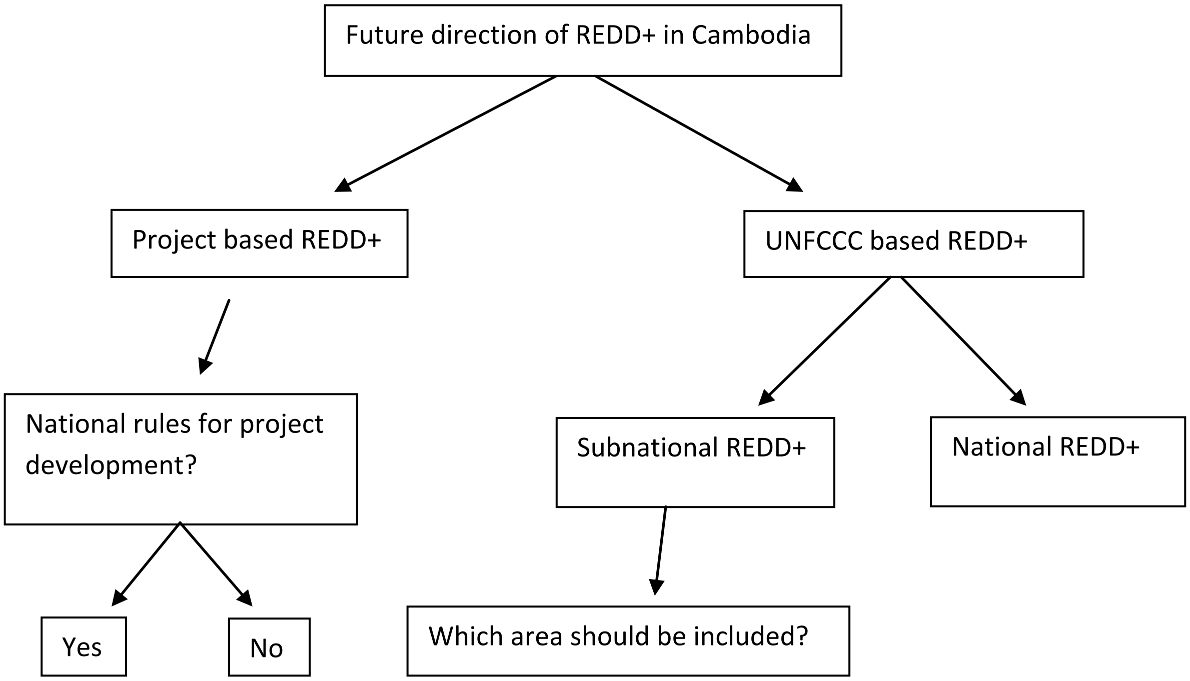

Why are these questions important?

Methodologies and rules for project based REDD+ and UNFCCC REDD+ are different and capacity building need to reflect this otherwise we are just creating confusion among the stakeholders.

Postponing a decision and developing additional REDD+ projects will create additional complications if Cambodia later decides to prepare for UNFCCC participation.

One key issue is the reference level. The reference level is what future emissions are compared against and essential for REDD+[2].

With different methodologies for setting reference levels it does not make much sense to compare a project based reference level with a national reference level. A simple integration of projects into national or subnational accounting is difficult. Sharing a UNFCCC reference level between different projects and national implementation is possible but it does not increase the total reference level.

For both project based and UNFCCC REDD+, double counting will not be allowed meaning the same emission reductions cannot be sold/rewarded twice. This raises the question regarding whether to maintain separate project monitoring, reporting and verification with associated transaction costs if credits only are supported through the UNFCCC.

---

2 Example
If the reference level is 1000 tons CO_2 and the emissions in the accounting period are 800 tons CO_2 per year then the result is 200 tons CO_2 per year (1000-800=200 tons CO_2).
If the reference level instead is 1200 tons CO_2 and the emissions in the accounting period are still 800 tons CO_2 per year then the result is 400 tons CO_2 per year (1200-800=400 tons CO_2).
A higher reference makes it “easier” to produce a good result but the reference level have at the same time to be realistic to make the emission reductions credible and eligible for international support.
For the projects under the Voluntary Carbon Standards this is approved by the VCS while for the UNFCCC REDD+ this is approved by the UNFCCC.

Multi-year work plan (2014-2016) for the Cambodia REDD+ Taskforce at outcome and output level

-Proposed Minor Changes-

Taskforce Secretariat

28 March 2014

Outcome 2:
Development of the National REDD+ Strategy

- 2.1 Develop individual REDD+ Strategies and Implementation Modalities (U2.1)
- 2.2 Evaluate Multiple Benefits (U2.2)
- 2.3 Establish REDD+ Fund mechanisms and Revenue sharing (U2.3 and U2.4)
- 2.4 Policy and legal development for the National REDD+ implementation framework (U2.5)
- 2.5 Develop interim REDD+ emission reduction registry
- 2.6 Develop safeguards and monitoring of multiple-benefits (U2.6)
- 2.7 Conduct research and survey related to REDD+ (C4)

Revisions of Multi-year Work plan for the Cambodia REDD+ Taskforce

- A few minor changes in the outcomes/outputs 2 and 3, based on discussions of the last Taskforce meeting on 21 February, including an editing change.

Outcome 3:
Improvement of capacity to manage REDD+ at subnational levels

- 3.1 Implement pilot project activities (U3.1)

→ Implement and review demonstration activities

- 3.2 Develop subnational approach to REDD+ (U3.2)

→ Develop subnational/national approach to REDD+ in the filed

Notes in the Work plan

- The work plan is a living document.
- It is revisable by Taskforce, considering the national and international situation.
- Implementation of some elements (activities) of REDD+ might start before 2016 but are not included in the list (See Annex XX).

Thank you for Listening

Multi-year work plan for the Cambodia REDD+ Taskforce at outcome and output level

(U refer to the UN-REDD National Programme and C refer to the CAM-REDD)

Outcome 1: Effective National Management of the REDD+ Readiness process and stakeholder engagement

1.1 Establish National REDD+ Readiness Coordination Mechanism (U1.1)

1.2 Support National REDD+ Readiness process (U1.2)

1.3 Engage Stakeholders in the REDD+ Readiness process (U1.3)

1.4 Provide Stakeholders with information on REDD+ and the National REDD+ Readiness process (U1.4)

Outcome 2: Development of the National REDD+ Strategy.

2.1 Develop National REDD+ Strategy (U2.1)

2.2 Evaluate Multiple Benefits (U2.2)

2.3 Establish REDD+ Fund mechanisms and Revenue sharing (U2.3 and U2.4)

2.4 Develop policy and legal framework for the National REDD+ implementation framework (U2.5)

2.5 Conceptualise interim REDD+ emission reduction registry

2.6 Develop safeguards and monitoring of multiple-benefits (U2.6)

2.7 Conduct research and survey related to REDD+ (C4)

Outcome 3: Improvement of capacity to manage REDD+ at subnational levels.

3.1 Implement and review demonstration activities (U3.1)

3.2 Develop subnational/national approach to REDD+ in the field (U3.2)

Outcome 4: Design of a Monitoring System and REL framework and capacity for implementation.

4.1 Establish National MRV/REL (U4.1)

4.2 Develop monitoring system plan (U4.2)

4.3 Design the Satellite Land Monitoring System to provide activity data for REDD+ related activities (partly modified U4.3)

4.4. Design a National Forest Inventory to develop emission and removal factors for REDD+ related activities (U4.4)

4.5. Develop Cambodia RLs/RELs framework (U4.6)

4.6 Develop a REDD+ related GHG Reporting System (modified U4.5)

Potential Initial Multi-year Work Plan of the Cambodia REDD+ Taskforce (2014-2016)*: (To be followed by CAM-REDD, UN-REDD, FCPF etc.)

Output (original number from the UN-REDD National programme document)	**Activity** (original no.)	**Major supporting framework**
1.1. Establish National REDD+ Readiness Coordination Mechanism (U.1.1)	1.1.1 Establish and operate Taskforce (1.1.a)	UN-REDD, CAM-REDD, FCPF
	1.1.2 Hold regular Taskforce meetings - every second month (1.1.b)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	1.1.3 Organise training of Taskforce (1.1.c)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	1.1.4 Establish internal mechanism in each Ministry/ Administration as necessary	CAM-REDD
1.2. Support National REDD+ Readiness process (U.1.2)	1.2.0 *Build capacity* of key persons of Secretariat	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	1.2.1 Establish and operate Secretariat (1.2.a)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	1.2.2 Conduct finance and procurement training for secretariat -additional resources to be provided by the supporting frameworks (UN-REDD, FCPF, CAM-REDD, etc.) (similar to 1.2.c)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	1.2.3 Hold regular meetings of decision making bodies of the supporting frameworks (similar to 1.2.d)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD, NFI-FAO/TCP
	1.2.4 Explore UNFCCC, UN-REDD, FCPF, CBD and other relevant meetings by Secretariat and Technical Teams (similar to 1.2.e)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	1.2.5 Conduct training and provide advice on REDD+ to Secretariat and Technical Teams (1.2.f)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD, NFI-FAO/TCP
1.3. Engage Stakeholders in the REDD+ Readiness process (U.1.3)	1.3.1 Identify REDD+ relevant stakeholders	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	1.3.2 Hold awareness-raising events or workshop on REDD+ to the stakeholders	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	1.3.3 Identify civil society (CS)and IP representatives for national REDD+ bodies (similar to 1.3.a)	UN-REDD, CAM-REDD
	1.3.4 Support to set up CF, CFi and CPA networks (1.3.b)	UN-REDD, CAM-REDD
	1.3.5 Support groups of civil society, IP, CF, CFi and CPA to engage on specific technical areas (1.3.c)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
1.4. Provide Stakeholders with information on REDD+ and the National REDD+ Readiness process (U.1.4)	1.4.1 Establish and maintain website of Cambodia REDD+ (1.4.a)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	1.4.2 Develop consultation and participation plan (1.4.b)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	1.4.3 Develop awareness raising materials, tools and outreach	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	1.4.4 Develop capacity-building and awareness-raising process	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	1.4.5 Hold regular meetings of the consultation group (1.4.d)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
2.1. Develop a national REDD+ Strategy (U2.1)	2.1.1 Develop capacity-building and training to ministries (2.1.a)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	2.1.2 Support the implementation and revision of the NFP (2.1.b)	CAM-REDD, UN-REDD, FCPF
	2.1.3 Develop National Protected Areas Strategic management Plan (2.1.c)	UN-REDD, FCPF
	2.1.4 Investigate how the REDD+ can support management of flooded forests and mangrove areas managed by FiA under the Strategic Planning Framework on Fisheries (2.1.d)	CAM-REDD, FCPF, UN-REDD
	2.1.5 Design *a national strategy* to address drivers from outside the forestry sector (2.1h)	FCPF, CAM-REDD
	2.1.6 Develop regional collaboration with bordering countries on law enforcement and to reduce leakage (2.1.g)	FCPF
	2.1.9 Develop *a* national REDD+ strategy (2-2-3 & 2.1.h)	FCPF, UN-REDD, CAM-REDD
2.2. Evaluate Multiple Benefits (U2.2)	2.2.1 Make valuation of the multiple benefits of standing forests under the management strategies (PAs, CFs, etc.) (2.2.a)	UN-REDD, CAM-REDD
	2.2.2 Scope and evaluate *a national* REDD+ *stratey* in relation to costs and benefits considering, inter alia, carbon density, co-benefits, jurisdiction, opportunity costs, resource management issues, etc. (2.2.b)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	2.2.3 Understand local costs and benefits of REDD+ (2.2.c)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	2.2.4 Monitor multiple benefits, other impacts and governance (3-4-6)	CAM-REDD, UN-REDD
2.3. Establish REDD+ Fund mechanisms and Revenue sharing (U2.3 and U2.4)	2.3.0 Build capacity of key persons of Benefit sharing Technical Team	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	2.3.1 Establish and operate Benefit Sharing Technical Team (2.3.a)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	2.3.2 Assess existing benefit sharing in Cambodia and international best practice (2.3.b)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	2.3.3 Conduct consultation on benefit sharing assessment (2.3.c)	UN-REDD, CAM-REDD
	2.3.4 Develop preferred options for benefit sharing - with relevance to NFP and Protected Area planning (2.3.d)	UN-REDD, CAM-REDD
	2.3.5 Assess existing funding mechanisms within Cambodia and potential for use within the framework for REDD+ (2.3.e)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	2.3.6 Develop *a* framework for implementation of fund mechanisms (2.3.f)	FCPF, CAM-REDD
2.4. Develop Policy and legal framework for the National REDD+(U2.5)	2.4.1 Develop policy, law, regulations and standards (2-3-1)	FCPF, CAM-REDD
	2.4.2 Assess options for linking subnational and national implementation (2.4.a)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD

Potential Initial Multi-year Work Plan of the Cambodia REDD+ Taskforce (2014-2016)*: (To be followed by CAM-REDD, UN-REDD, FCPF etc.)

Output (original number from the UN-REDD National programme document)	**Activity** (original no.)	**Major supporting framework**
	2.4.3 Establish grievance mechanism	FCPF
2.5 Develop interim REDD+ emission reduction registry	2.5.1 Identify national REDD + Registry options (2.4.b)	FCPF, CAM-REDD
	2.5.2 Identify potential accounting options	CAM-REDD
	2.5.3 Determine Subnational REL	CAM-REDD
2.6. Develop safeguards and monitoring of multiple-benefits (U2.5)	2.6.1 Raise awareness of safeguards to Taskforce and stakeholders	CAM-REDD, FCPF, UN-REDD
	2.6.2 Build capacity of key persons of Safeguard Technical Team	UN-REDD, CAM-REDD, FCPF
	2.6.3 Establish and operate Safeguards Technical Team (2.5.a)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	2.6.4 Develop technical report on safeguards	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	2.6.5 Develop proposed approach to safeguards	UN-REDD, CAM-REDD, FCPF
	2.6.6 Develop *a* national safeguards framework (2-4-1)	CAM-REDD, UN-REDD, FCPF
	2.6.7 Apply the national safeguards to relevant activities (2-4-2)	CAM-REDD, FCPF, UN-REDD
	2.6.8 Conduct capacity building of key institutions to support initial safeguard development (2.6.b)	UN-REDD, CAM-REDD
2.7. Conduct research and survey related to REDD+ (C4)		
	2.7.1 Compile information related to REDD+	FFPRI, *CAM-REDD*
3.1. Implement and review demonstration activities (U3.1)	3.1.0 Build capacity of key persons of Demonstration Technical Team	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	3.1.1 Establish and operate Demonstration Technical Team (3.1.a)	UN-REDD, CAM-REDD, FCPF
	3.1.2 -Explore demonstration activities	CAM-REDD, UNDP-Various REDD Projects
	3.1.3 Develop proposals for subnational approach to REDD+ (3.1.b)	CAM-REDD, UN-REDD, FCPF
3.2. Develop subnational/national approach to REDD+ in the field		
	3.2.1 Improve capacity to manage REDD+ at subnational /national level (3.1.b & 3.2.a &3.2.b)	UN-REDD, FCPF, CAM-REDD
	3.2.2 Support to develop subnational/national pilot (3.2.b)	UNDP, *CAM-REDD*
4.1. Establish National MRV/REL (U4.1)	4.1.0 *Build capacity* of key persons of National MRV/REL Technical Team	UN-REDD, CAMREDD, NFI-FAO/TCP, FCPF
	4.1.1 Establish and operate MRV/REL Technical Team	UN-REDD, CAM-REDD, NFI-FAO/TCP, FCPF
	4.1.2 Build appropriate national capacity	UN-REDD, CAM-REDD, NFI-FAO/TCP, FCPF
4.2. Develop National Forest Monitoring System plan (U4.2)	4.2.1 Review and analyse quality of data required in REDD+ (4.2.a and b)	UN-REDD, CAM-REDD. NFI-FAO/TCP, FCPF
	4.2.2 Determine national forest definitions, land-use classes, carbon pools and reference period to be used (4.2.c)	UN-REDD, CAM-REDD. NFI-FAO/TCP, FCPF
	4.2.3 Determine the appropriate national forest monitoring system to be used(4.2.d)	UN-REDD, CAM-REDD, FCPF
	4.2.4 Develop NFMS Web platform (4.4.h and 4.5 d)	UN-REDD, FCPF
4.3. Design the Satellite Land Monitoring Systemto provide Activity data for REDD+ related activities (partly modified U4.3)	4.3.1 Review and analyse quality of satelite based data required in REDD+	UN-REDD, CAM-REDD, NFI-FAO/TCP, FFPRI
	4.3.2 Capacity building on the use of satelite images and other data for the Satellite Land Monitoring system (4.3.b and c)	UN-REDD, CAM-REDD, NFI-FAO/TCP
	4.3.3 Analyse past and curent forest cover and land use change (4.3.g)	UN-REDD, CAM-REDD, NFI-FAO/TCP
4.4. Design a National Forest Inventory to develop emission and removal factors for REDD+ related activities (U4.4)	4.4.1 Design National Forest Inventory (4.4.a)	UN-REDD, CAM-REDD, NFI-FAO/TCP
	4.4.2 Develop central database of all information on forest monitoring, and MRV (including allometric equations, soil models, carbon stock database for tree species identification) (4.4.c and d and 4.5.c)	UN-REDD, CAM-REDD, NFI-FAO/TCP
	4.4.3 Estimate emission factors due to degradation (4.4.f)	UN-REDD, FCPF
	4.4.4 Make QA & QC, archiving system and undertake maintenance (4.5.e)	UN-REDD, FCPF

CAMBODIA REDD+ PROGRAMME

យេនឌ័រ និង រេដ+

- បទអន្តរាគមន៍លើកឡើងក្នុង UN-REDD/LEAF/WOCAN study

កិច្ចប្រជុំលើកទី៣ក្រុមការងាររេដ+កម្ពុជា

ថ្ងៃទី ២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤

សណ្ឋាគាររ៉ាហ្វលទ្បីរ៉ូយ៉ាល់

លោក លន់ គីមហ៊ី អ្នកសម្របសម្រួលកម្មវិធី លេខាធិការដ្ឋាន

ឧបសគ្គនៅកម្រិតគោលនយោបាយ និងស្ថាប័ន

- ទំនាមទំលាប់ប្រពៃណី
- កង្វះខាតការទទួលស្គាល់ ស្ត្រីជាអ្នកពាក់ព័ន្ធ
- កង្វះខាតស្ត្រីជាតំណាង
- កង្វះខាតការប្តេជ្ញាគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុ
- កង្វះខាតទិន្នន័យលំអិតស្តីពីយេនឌ័រ

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

ចំណុចល្អ

- វិស័យគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ធានាឲ្យមានស្ត្រី ជាតំណាង និងចូលរួម
- សម្របសម្រួលគាំទ្រការចូលរួមរបស់ស្ត្រី
- ជួយកសាងជំនាញ
- បានវិភាគពីយេនឌ័រ និងមានផែនការឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការរបស់ស្ត្រី
- បច្ចេកវិទ្យាជួយកាត់បន្ថយពលកម្ម និងពេលវេលា
- បានរៀបចំឲ្យមានក្រុមស្ត្រីផ្សេងៗ
- សហព័ន្ធ និងបណ្តាញការងារស្ត្រី
- មានវត្តមានស្ត្រីជាអ្នកដឹកនាំ និងជ័យលាភីយេនឌ័រ បុរស - ស្ត្រី
- បង្កើតឲ្យមានសហគ្រាស និងការផ្តល់ឥណទាន

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

ឧបសគ្គនៅកម្រិតសហគមន៍

- មានស្ត្រីតិចតួចជាអ្នកដឹកនាំ
- កង្វះខាតឱកាសបង្កើតចំណូល
- កង្វះខាតស្ត្រីជាតំណាង
- ទំនាមទំលាប់ប្រពៃណី

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

ចំណុចល្អជួយដោះស្រាយឧបសគ្គ

- កង្វះខាតការប្តេជ្ញាគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុ (ស្ថាប័ន និង គោលនយោបាយ)
- ស្រ្តីជាអ្នកដឹកនាំ និងជ័យលាភីយែនឌ័រ (ស្ថាប័ន គោលនយោបាយ និងសហគមន៍)
- សហព័ន្ធ និងបណ្តាញការងារស្រ្តី (ស្ថាប័ន គោលនយោបាយ និងសហគមន៍)
- ផ្តល់ការគាំទ្រ ជួយកសាងជំនាញ (សហគមន៍)
- សម្របសម្រួលធានាឲ្យមានស្រ្តីចូលរួម (សហគមន៍)

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

សូមអរគុណ

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

ចំណុចអាចជួយអន្តរាគមន៍

- គម្រោង FCPF បានវិភាជន៍ថវិកា (Out. 1.3) ជម្រុញការចូលរួមរបស់ស្រ្តី
- ក្រុមការងាររេដ+កម្ពុជា និងបង្កើតឲ្យមាន គណកម្មការផ្តល់ប្រឹក្សាយែនឌ័រ
- យុទ្ធសាស្រ្តជាតិសហគមន៍រេដ+ (CBR) នឹងផ្តល់អាទិភាព លើការបង្កើតបណ្តាញការងារស្រ្តី
- យុទ្ធសាស្រ្តជាតិសហគមន៍រេដ+ នឹងផ្តល់អាទិភាព លើគម្រោងសកម្មភាពកសាងជំនាញស្រ្តី

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

CAMBODIA REDD+ PROGRAMME

Gender and REDD+

- Possible interventions as indicated through UN-REDD/LEAF/WOCAN study

Barriers at the **institutional/policy level**

1) Cultural norms;
2) Lack of recognition of women as stakeholders;
3) Lack of women's representation;
4) Lack of financial commitments
5) Lack of gender disaggregated data

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Good Practices

- *Ensuring women's representation and participation in natural resource management sectors*
- *Supportive facilitation for women's participation*
- *Skills Building*
- *Gender-disaggregated Analysis and Planning to Meet Women's Livelihood Needs*
- *Labor-saving & time-reducing technologies*
- *Diverse types of women-only groups*
- *Women in networks and federations*
- *Presence of women leaders and male and female gender champions*
- *Enterprise development and credit provision*

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Barriers at the **community level** were:

1) Too few women leaders;
2) Lack of income generating opportunities;
3) Lack of women's representation; and
4) Cultural norms

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Good practices to address barriers

Financial commitments (I/P)

Women's leadership and gender champions (I/P & L)

Women's networks and federations (I/P & L)

Provide support for skills building for women(L)

Ensuring women's participation (L)

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Thank You

Website: www.cambodia-redd.org

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Possible Interventions

- FCPF allocates funds (under 1.3) committed to promote women's engagement
- TF establishes "Gender Champions" advisory committee
- CBR National Strategy prioritizes establishment of women's networks
- CBR National Strategy prioritizes projects that include women's skill building activities

CAMBODIA REDD+ NATIONAL PROGRAMME

Gender and REDD+: Opportunities and Obstacles in Cambodia

Good Practices and Potential Entry Points of Women's Inclusion in REDD+, Forest and Natural Resources Management Sectors

1) *Ensuring women's representation and participation in natural resource management sectors*
RGC has stipulated several policies to encourage women's representation and participation in the forest and land use sector. However, there is no quota mandated for women. The FA, local governments, NGOs and other stakeholders that implement REDD+ or community forestry projects have set up a quota for women in meetings or capacity building activities. Several instances include:
    - PACT and WCS reserve a quota of 30 to 50 percent for women to participate in meetings and capacity building activities.
    - In agriculture projects supported by CEDAC, a quota is set for at least 20-30 percent of elected women representatives in farmer associations/saving group management committees.
    - When inviting CF leaders to a workshop in OM REDD+ project, FA and PACT required a gender balance. If the leader was a man, he was requested to bring a woman and vice versa.
    - Community forestry project in Kampot Province required at least one woman representative in the CF sub-committee. Women were also encouraged to stand for election in the Community Forestry Management Committee (CFMC) and they were given a priority.
    - NTFP-EP implemented gender mainstreaming throughout CF projects, considering gender balance when inviting the villagers to meetings/workshops/training and consultations, selecting men and women focal persons to allow gender sensitive information dissemination and capacity building and training.

2) *Supportive facilitation for women's participation*
Additional support is needed to provide enabling conditions for women to be able to fully participate in the activities and decision making processes. Some good practices in Cambodia include:
    - *Female extension workers.* Agriculture Administration/community development projects hire female extension workers;
    - *Appointing a male and a female gender focal point.* RECOFTC and CIVES Mundi's Prakash Project appoint a woman and a man focal point in each CFMC to increase community awareness.
    - *Ensuring gender sensitive facilitation during the meetings/ workshop*. Even with a quota set for women to participate in meetings, women often passively participate because of their limited confidence to speak in public. A gender sensitive facilitator ensures that women can comfortably voice their concerns during meetings. Some stakeholders (FA, PACT, WCS and other NGOs) organize separate discussions between men and women that enable the inclusion of women's perspectives.

- *Support from local authorities and men.* Men change their attitudes as a result of gender awareness raising activities. CEDAC's saving groups initiative encourages collaboration between men and women. Due to lower levels of literacy and education, women are sometimes not confident enough to set up a women-only saving group. CEDAC encourages women to engage their male counterparts to assist them with the book/record keeping and also gradually learn about it so that women can later take on the role independently.
- *Gender sensitive information dissemination strategies.* Access to information is often differentiated by gender. In the agriculture sector, some NGOs such as CEDAC, PADEK, Heifer International PACT, and Sre Khmer, among others, have developed communication strategies that specifically target women. Despite their low literacy and education levels, women tend to more actively disseminate information and knowledge to other villagers than is done by their male counterparts.
- *Mentorship:* Mentorship from women leaders to train other women has been practiced in the Mondulkiri PF, implemented by WWF and CEDAC.

3) *Skills Building*

Women's meaningful participation cannot happen overnight. Some good practices for capacity building activities include:

- *Gender awareness raising and leadership training for men and women.* A wide range of gender awareness raising activities have been implemented by various partners (i.e. Agriculture Administration, FA, MoWA), NGOs (i.e. CEDAC, Cives Mundi, NTFPs, RECOFTC, etc). Examples include: organizing a movie screening followed by discussion to increase gender awareness in the communities and holding gender awareness training for men and women in the communities. The FA in Kampot provided training to women CFMC members on leadership and global gender issues; RECOFTC-AECID Prakas II project provided training on gender and natural resource management to CF members and local authorities in 4 provinces.
- *Improving literacy:* Some institutions, such as (MAFF, CRDT, CEDAC, RECOFTC, HEIFER, NTFPs among others) have organized trainings on literacy to enable women to read and write and understand basic math. HEIFER Cambodia and local NGO partners have implemented the Community's Empowerment and Environmental Protection Surrounding Tonle Sap project. The project included a Value Based Literacy Program (VBLP) to teach women to read, write and make basic math calculations.
- *Organizational management trainings*: some organizations (CEDAC, CRDT, RECOFTC) hold trainings to improve women's managerial and other skills such as bookkeeping, accounting, income generation, small project proposal writings, and so forth.
- *Technical trainings:* Some NGOs involve women to participate in various technical training activities such as forest monitoring and inventory, agriculture techniques, forest patrolling/fire prevention (PACT, WCS, RECOFTC, NTFPs, CEDAC).

4) *Gender-disaggregated Analysis and Planning to Meet Women's Livelihood Needs*

Gender disaggregated record–keeping enables the monitoring of policies and projects to ensure women's inclusion in forest and other natural resources management sectors. Some good practices include:

- With support from FAO and SIDA, MAFF and MoWA have jointly developed a national gender profile in agriculture in Cambodia in 2010 based on the comprehensive socio-economic survey conducted in the country;
- Several NGOs keep records on gender disaggregated attendance at meetings, trainings or workshops;
- In collaboration with WOCAN, PACT conducted a gender assessment of the Oddar Meanchey REDD+ project, which resulted in an action plan to integrate gender perspective in the project;
- At the community level, some community forestry groups also maintain gender-disaggregated records on attendance of meetings.

5) *Labor-saving & time-reducing technologies*

One of the main reasons for women's lack of participation is their high workloads. Providing technologies that could reduce such workloads is often considered as a quick fix to improve women's participation.

- National Biogas Plant program (NBP) has promoted biogas installation in several provinces including Kampot to reduce cooking time and firewood collection time.
- Improved cooking stoves with affordable prices are widely promoted by NGOs, government agencies, and private sectors across the country;
- Rice mills (private) and water wells/pond (community-CRDT and commune budget) were built in the indigenous villages of Keo Seima's REDD+ site;
- Village basins were built in the indigenous communities located in the forest areas of Ratanakiri to keep water for women's use.

6) *Diverse types of women-only groups*

Some examples include:

- Women only groups supported by CEDAC. The groups have been formed to provide a platform for women to comfortably exchange and share information/ideas/opinions, and enhance their capacities, particularly in group management, public speaking, networking, facilitation and leadership skills;
- HEIFER supports the formation of women self-help groups (SHGs). As a result hundreds of women SHGs were formed across Cambodia.

7) *Women in networks and federations*

Some examples of this include:

- RECOFTC and FA, among other development agencies, assist women in community forestry projects and link them to CF networks at the commune, provincial and national level to exchange experiences and build a strong voice in the forest sector;
- CEDAC: women-only groups were organized across the country, and were united as a network from local to national levels to exchange experiences and build a strong voice in the agriculture sector in particular;

- NGO forum has developed a network of grass-root organizations that are incorporating gender issues to engage in natural resource management (including REDD+) policy planning and implementation processes.

8) *Presence of women leaders and male and female gender champions*
   - Ms. Pheng Sophada works for the Department of Planning and Statistics, MAFF. She is the member of a gender working group at MAFF;
   - Ms. Vong Sophanha is a deputy director of Administration and Planning Department. She is the chief of a gender working group at the FA;
   - Dr. U Sirita is a Deputy Director General in the FA. Dr Sirita has become a role model and could mentor other women to rise to top management;
   - Mr. Put Sopheak is a senior Training and Internship Program Officer at GADC, who has provided gender training and capacity building to a number of NGOs and government staff in Cambodia;
   - Ms. Uy Nanisa is Deputy Head of CF in Morom commune of Kampot province and the Chairwomen of the CF network in Kampot province;
   - Ms. Chey Siyat is the Head of the Agriculture Cooperative and a newly elected Commune Councilor in the Kampong Trach district of Kampot. She is leading not only the women's group and saving's group in her village but has also formed many women groups and saving groups in her district.
   - Ms. Khoun Sey is the Deputy Head of FNN, the Head of a Women Group Network at the district level, a CFMC executive member and a newly elected Commune Councilor in the Veal Veng district of Purat. She is also the head of the farmers' association in her village.
   - Mr. Long Ny is the Head of Phnom Sen Han CF in Kampot and is a very popular leader in the community. He understands very well about the equal rights of women in participation and decision-making, and strongly encourages women to take part in the CF as well as other community development activities.

9) *Equitable benefit sharing mechanisms*
   - Despite no specific benefit sharing set in the case study of CF in Kampot, men and women members have equal rights and are provided the same opportunity to collect NTFPs in the community forests.

10) *Enterprise development and credit provision*
   Access to credit and resources for enterprise development is pivotal.
   - Self-help groups (savings and credits groups) have formed in REDD+ and CF sites where more than half of their members are female, but still a small number of CF members have joined these groups.
   - In CF site in Kampot Province, a rice bank has been established in Takor village, which was initiated by the CF head. Women play a significant role in management and decision making process of the rice bank, for example collecting and releasing paddy from/to members or sale of paddy stock, and the decision has to be based on consensus.
   - In REDD+ Keo Seima, CRDT have trained women to improve their traditional weaving and bamboo stick making for incense;
   - In CF Kampot: WWF has sent women from CF villages to learn to make bamboo products in Kampong Chhnang's Women Handicraft Center;

- In Ratanakiri: NTFPs supported women weaving groups (indigenous people) in the forest project area through skills training and materials/equipment provisions.

6. Moving Forward

A National Forest Dialogue Exclusion/Inclusion of Women in REDD+, Forest and Other Natural Resource Management Sectors identified the most important barriers at the **institutional/policy level** as: 1) Cultural norms; 2) Lack of recognition of women as stakeholders; 3) Lack of women's representation; 4) Lack of financial commitments; 5) Lack of gender disaggregated data. To address the barriers, the participants selected the three following good practices in the order as follows:

1. *Financial commitments:* It is important to ensure financial commitments to support efforts for integrating gender in REDD+ policies and practices. It is also important to ensure REDD+ policy makers understand gender responsive budgeting and commit to allocate budgets to support the initiative.
2. *Women's leadership and gender champions:* Gender champions could serve as role models for other women.
3. *Women's networks and federations:* They can advocate for gender mainstreaming, building women's capacity and providing a platform for learning, connect women to policy making processes and other relevant opportunities.

The most important identified barriers at the **community level** were: 1) Too few women leaders; 2) Lack of income generating opportunities; 3) Lack of women's representation; and 4) Cultural norms. To address the barriers, four good practices were identified:

1. *Provide support for skills building for women*. At the national level, training about technical REDD+ knowledge can be organized for women's groups and institutions supporting gender equality (including MoWA). At the local level, training can be held to improve women's meaningful participation in REDD+. Literacy training can also be an entry point for illiterate women to build their confidence;
2. *Women's networks:* Various forms of women groups and networks could be channeled to readiness activites;
3. *Women's leadership and gender champions:* Female and male gender champions have been identified at the community level. Their expertise could be adopted for readiness activities.
4. *Ensuring women's participation:* Numerous good practices can be adopted such as mandating quota for women's participation (at least 30 percent) in readiness activities; ensuring enabling conditions for women to meaningfully participate, e.g. gender sensitive facilitation, hiring female extension workers, etc.

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រុមទស្សនកិច្ចសិក្សាស្តីពី *REDD+* នៅប្រទេសវៀតណាម

សូមគោរពជូន

ឯកឧត្តមបណ្ឌិតនាយកគម្រោងកម្មវិធីUN-REDD កម្ពុជា

កម្មវត្ថុ: របាយការណ៍ស្តីពីលទ្ធផលទស្សនកិច្ចសិក្សានៅប្រទេសវៀតណាម។

ន័យដូចមានចែងក្នុងកម្មវត្ថុ យើងខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតជម្រាបជូនឯកឧត្តមបណ្ឌិតប្រធាន គម្រោងUN-REDD+ មេត្តាជ្រាបថា ចាប់ពីថ្ងៃទី១២ ដល់១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤ ក្រុមការងារ ដែលមានសមាជិកសរុបចំនួន០៩នាក់ បានធ្វើដំណើរទៅប្រទេសវៀតណាម ដើម្បីចូលរួមទស្សនកិច្ចសិក្សាស្តីពីការស្វែងយល់ ផ្លាស់ប្តូរយោបល់ និងដកស្រង់បទពិសោធន៍ពីការអនុវត្តន៍គម្រោង UN-REDD និងគម្រោងបង់ថ្លៃបរិស្ថាន ជាមួយមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការដៃគូរអភិវឌ្ឍន៍នានា។ លទ្ធផលទទួលបានដូចខាងក្រោម៖

១. សមាសភាពចូលរួម

- ឯកឧត្តម ជាម ប៉េអា អគ្គរង នៃអគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន
- លោកបណ្ឌិត កែវ អូម៉ាលីស្ស ប្រធាននាយកដ្ឋានសត្វព្រៃ និងជីវចម្រុះ នៃរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
- លោក អ៊ុក វិបុល ប្រធាននាយកដ្ឋានអភិរក្សជលផល នៃរដ្ឋបាលជលផល
- លោកបណ្ឌិត សូ ធា អនុប្រធានវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើ -សត្វព្រៃនៃរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
- លោក ឡាវ សេដ្ឋាផល អនុប្រធាននាយកដ្ឋាននីតិកម្ម និងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់នៃរដ្ឋបាលព្រៃឈើ
- លោក សុខ ធី អនុប្រធាននាយកដ្ឋានទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ នៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- លោក ហេង ហុង ក្រសួងបរិស្ថាន
- លោក ឌុក ដូម៉ា ក្រសួងអភិវឌ្ឍជនបទ

- លោក សៅ រ៉ាវី ក្រសួងដែនដីនគរូនីយកម្មនិងសំណង់

២. សកម្មភាព

ថ្ងៃទី១២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

- **ធ្វើដំណើរទៅទីក្រុងហានណូយ ប្រទេសវៀតណាម**

ថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

- ពេលព្រឹកជួបប្រជុំជាមួយក្រុមការងារ UN-REDD វៀតណាម និង RECOFTC
- ពេលល្ងាចជួបប្រជុំជាមួយ រដ្ឋបាលព្រៃឈើវៀតណាម

ថ្ងៃទី១៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

- ពេលព្រឹកធ្វើដំណើរទៅកាន់ខេត្ត Lam Dong
- ពេលល្ងាចជួបប្រជុំជាមួយមន្ទីកសិកម្ម ខេត្ត Lam Dong និងអង្គការ SNV

ថ្ងៃទី១៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

- ពេលព្រឹកទស្សនកិច្ចសិក្សាគម្រោងគម្រោងបង់ថ្លៃបរិស្ថាន នៅស្រុក Di Linh (សហគ្រាសព្រៃឈើ Di Ling និងពិនិត្យស្ថានភាពព្រៃរបស់សហគ្រាសព្រៃឈើ Di Linh)
- ពេលល្ងាចធ្វើដំណើរទៅកាន់ស្រុក Bao Loc ខេត្ត Lam Dong

ថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

- ពេលព្រឹកទស្សនកិច្ចសិក្សានៅសហគ្រាសព្រៃឈើ Bao Lam និងពិនិត្យការកែច្នៃផលិត ផល ពាក់កណ្ដាលសម្រេចរបស់សហគ្រាស
- ពេលល្ងាចចុះពិនិត្យស្ថានភាពព្រៃដាំរបស់សហគ្រាសព្រៃឈើ Bao Lam និងពិភាក្សាអំពី ការធ្វើសារពើភ័ណ្ឌកាបូនរបស់ព្រៃដាំ។

ថ្ងៃទី១៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៤

- ត្រឡប់មកប្រទេសកម្ពុជាវិញ

៣. ចំណេះដឹង និងបទពិសោធន៍ទទួលបាន

- ប្រទេសវៀតណាម មានដីព្រៃឈើចំនួន១៣,៥លានហិកតាស្មើនឹង៣៩,៧%នៃផ្ទៃប្រទេសក្នុងនោះ ១០,៣លានហិកតាជាព្រៃធម្មជាតិ និង៣,៦លានហិកតាជាព្រៃដាំ។ ប្រទេសវៀតណាម បានកំណត់ដីព្រៃឈើចំនួន១៦,២៤លានហិកតាស្មើនឹង៤៩%នៃផ្ទៃប្រទេស។ ព្រៃឈើផ្ដល់ចំណូលពីអាជីវកម្មព្រៃឈើ ប្រមាណ៥,២កោតដុល្លាអាមេរិកមួយឆ្នាំនិងមានគោលនយោបាយអនុវត្តការបង់សេវាកម្មប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានព្រៃឈើ (Payment for Forest Ecosystem Service - PFES) ដែលតម្រូវឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់បង់ថ្លៃសេវាកម្ម សម្រាប់ការការពារ និងអភិវឌ្ឍព្រៃឈើ។ អ្នកជាប់កាតព្វកិច្ច ត្រូវបង់ថ្លៃសេវាកម្មព្រៃឈើ មានដូចជាក្រុមហ៊ុនវារីអគ្គីសនី ក្រុមហ៊ុនផលិតទឹកស្អាត សេវាកម្មទេសចរណ៍។ល។ គម្រោង PFES នេះទទួលបានថវិកា៦០លានដុល្លាក្នុងមួយឆ្នាំ។ ថ្នាក់កណ្ដាលសម្រេចនូវផែនការដែលថ្នាក់ ក្រោមរៀបចំ និងត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តផែនការ។

- សហគ្រាសព្រៃឈើ (ស្ថាប័នរដ្ឋ) ទទួលថវិកា១០០%ពីរដ្ឋ និងមានភារកិច្ចស្វែងរកថវិកា ដើម្បីបម្រើឲ្យការការពារ និងអភិវឌ្ឍព្រៃឈើ។ ឧទាហរណ៍: សហគ្រាសព្រៃឈើ Bao Lam នៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់សហគ្រាសមានផ្នែកមួយដែលទទួលបន្ទុកកែច្នៃ និងលក់ផលិតផល ដែលបានពីចំការឈើដាំ។ ជាក់ស្តែងសហគ្រាសនេះ មានរោងចក្រកែច្នៃ ឈើស្រស់ដែលប្រមូលបានពីចំការឈើដាំ។ ផលចំណេញអាចយក មកបែងចែកគ្នាបាន ក្រោមរូបភាពលើកទឹកចិត្តផ្សេងៗ។
- ពលរដ្ឋក្រីក្រនៅក្បែរតំបន់ព្រៃ ត្រូវបានផ្តល់ឱកាសឲ្យចូលរួមក្នុងការការពារព្រៃឈើ ដោយទទួលបានប្រាក់កម្រៃពីសហគ្រាសព្រៃឈើ
- កម្មវិធី UN-REDD+ វៀតណាមបានអនុវត្តចប់ដំណាក់កាលទី១ (០៩/២០០៩-០៦/២០១២) និងចាប់ផ្តើមអនុវត្តដំណាក់កាលទី២(២០១២-២០១៥)ដោយទទួលបានថវិកា៥០លានដុល្លាពីប្រទេសន័រវេ។ ការអនុវត្តថ្នាក់ក្រោមជាតិ គឺយកតាមរដ្ឋបាលខេត្តនីមួយៗ។
- ក្នុងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ សហគ្រាសព្រៃឈើ Di Linh និង Bao Lam បានជួលប្រជាជនឲ្យការពារព្រៃឈើ ដោយប្រើប្រាស់ថវិការដ្ឋ ដែលភាគច្រើនបានមកពីការបង់សេវាកម្មព្រៃឈើ និងបរិស្ថាន (សេវាវារីអគ្គីសនី ការផលិតទឹកស្អាត ទេសចរណ៍។ល។)។ គ្រួសាដែលបានជ្រើសរើសសម្រាប់ឲ្យការពារព្រៃឈើ គឺជាគ្រួសារក្រីក្រ ដែលរស់នៅក្បែរតំបន់ព្រៃ និងបានជ្រើសរើសដោយមេភូមិ និងមេឃុំ។ គ្រួសារទាំងនេះត្រូវបានចុះកិច្ចសន្យាការពារព្រៃឈើជាមួយសហគ្រាសព្រៃឈើរដ្ឋ ដោយទទួលបានប្រាក់កម្រៃប្រមាណជា ២០ដុល្លាក្នុងមួយហិកតា/ឆ្នាំ និងក្នុងមួយគ្រួសារ ទទួលបានដីព្រៃជាមធ្យមប្រមាណ២០-៣០ហិកតាសម្រាប់ការពារ។ ក្នុងករណីមានការរំលោភបំពានលើកិច្ចសន្យា ឬធ្វើឲ្យបាត់បង់ព្រៃឈើ សហគ្រាសនឹងធ្វើការដកហូតព្រៃឈើពីគ្រួសារនោះ យកទៅឲ្យគ្រួសារផ្សេងទៀតដើម្បីការពារបន្ត។ ក្នុងការការពារនេះ គ្រួសារដែលជាអ្នកការពារព្រៃអាចប្រមូលអនុផលព្រៃឈើប្រើប្រាស់ និងលក់ដូរបាន តែមិនអាចកាប់ឈើបានទេ ក្នុងករណីត្រូវការឈើប្រើប្រាស់ ត្រូវស្នើសុំមកសហគ្រាសដើម្បីពិនិត្យសម្រេចតាមនីតិវិធី។ តាមការសម្ភាសន៍ជាមួយគ្រួសារដែលជាអ្នកការពារព្រៃបានបញ្ជាក់ថាក្នុង ការល្បាតចាំបាច់ត្រូវមានគ្នាច្រើន(៥-១០នាក់) ហេតុនេះហើយទើបគ្រួសារទាំងនោះ បានចងក្រងគ្នាជាក្រុម ហើយផ្លាស់ប្តូរវេនគ្នាល្បាត។ ក្នុងមួយក្រុមត្រូវល្បាត៨ថ្ងៃក្នុងមួយខែ។ ចំពោះបទល្មើសមិនសូវជាបញ្ហាប៉ុន្មានទេ ព្រោះព្រៃមានព្រំប្រទល់ច្បាស់លាស់រវាងដីព្រៃឈើ និងដីកសិកម្ម និងមានក្រុមល្បាតដើរល្បាតជាប់ជាប្រចាំតាមបណ្តាចំណុចដែលរងការរំលោភបំពាន។ ក្នុងករណីមានការលួចខិតចូល ឬកាប់រានថ្មី គឺចាត់វិធានការបន្ទាន់ ដែលតម្រូវឲ្យចាកចេញ ដោយការព្រមាន ការបង់ពិន័យ និងចាត់ការតាមនីតិវិធីចំពោះករណីធ្ងន់ធ្ងរ។
- ប្រជាជនអាចចូលរួមក្នុងការវាស់វែង រាយការណ៍និងផ្ទៀងផ្ទាត់។

៤. សន្និដ្ឋាន

ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ គឺផ្តោតទៅលើការធ្វើអាជីវកម្មដែលទទួលផលចំណេញច្រើនជាងការអនុវត្ត។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការបង់សេវាកម្មព្រៃឈើបានផ្តល់ចំណូលបន្ថែមសម្រាប់ការជួលប្រជាជនអោយចូលរួមការពារ។

ការដាំឈើដោយផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងសិប្បកម្មកែច្នៃឈើ អាចធ្វើឲ្យមានផលចំណេញច្រើនដោយការប្រើប្រាស់ឈើអស់លទ្ធភាព។

ភាពជោគជ័យលើការអនុវត្តរេដដំណាក់កាលទីមួយ គឺដោយសារការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលើការអនុវត្តកម្មវិធីរេដ និងការផ្សារភ្ជាប់ជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន។

៥. អនុសាសន៍

- ការអនុវត្តកម្មវិធីUN-REDD នៅកម្ពុជាគួរមានការប្តេជ្ញាខ្ពស់ពីថ្នាក់ដឹកនាំកំពូលដើម្បីធានានូវការអនុវត្តគោលនយោបាយនានាដែលបានអនុម័ត
- គួរទាញយកបទពិសោធន៍ល្អៗមកពិចារណាសម្រាប់ការអនុវត្តនៅកម្ពុជាពិសេសលើការបែងចែកព្រៃឈើអោយសហគមន៍ចូលរួមការពារតាមរូបភាពល្បាតជាក្រុម
- គួរចុះតាមដាន និងត្រួតពិនិត្យ ព្រៃឈើជាប្រចាំនិងល្បាតរាល់ថ្ងៃ

អាស្រ័យហេតុដូចបានជម្រាបជូនខាងលើសូមឯកឧត្តមបណ្ឌិតមេត្តាជ្រាបជារបាយការណ៍តាមការគួរ។

បញ្ជីឈ្មោះក្រុមការងារបច្ចេកទេសរេដ+កម្ពុជា

I. ក្រុមបច្ចេកទេសប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរេដ+

ល.រ	ឈ្មោះ	តួនាទី	ស្ថាប័ន	លេខទូរស័ព្ទ	អ៊ីម៉ែល
០១	លោក ឡាវសេដ្ឋាផល	អនុប្រធាននាយកដ្ឋាននីតិកម្មនិងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ	077 827 063	laosethaphal@gmail.com
០២	លោក ឈុន ឌីលុច	អនុប្រធានការិយាល័យឥណ្ឌទានកាបូនព្រៃឈើនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ	077 805 610	chhundelux04@yahoo.com
០៣	លោក ស៊ុំ ជាតិ	មន្ត្រីបច្ចេកទេសនាយកដ្ឋានប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	ក្រសួងបរិស្ថាន	012 850 164	sumsocheat@yahoo.com
០៤	លោក គីម សុខា	ប្រធានការិយាល័យអភិរក្សជលផលនៃនាយកដ្ឋានអភិរក្សជលផល	រដ្ឋបាលជលផល	012 784 687	kim.sokha@yahoo.com
០៥	លោក ជុត សាវុធ	អនុប្រធានការិយាល័យនៃនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលទូទៅ	ក្រសួងមហាផ្ទៃ	012 869 647	chutsavuth@yahoo.com
០៦	លោក ផាន់ ប៊ុនធឿន	ប្រធានការិយាល័យនៃនាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍ថាមពល	ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល		
០៧	លោក ហុង ហ៊ី	អនុប្រធានការិយាល័យភូមិសាស្ត្រនៃនាយកដ្ឋានភូមិសាស្ត្រ	ក្រសួងសុរិយោដី	092 627 676	honghei_kh@yahoo.com
០៨	លោក សារ ថ្លៃ	តំណាងសហគមន៍ខេតឧត្តរមានជ័យ	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+	097 781 419 9	sathlay@yahoo.com
០៩	លោក ឈឹត ឈន	តំណាង IP	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+		
១០	លោក ស្មឿន បុរីរ័ត្ន	សង្គមស៊ីវិល	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+	012 637 686	boreyroth@gmail.com
១១	Moeko Saito Jensen	Programme Specialist	UNDP	017 868 835	Moeko.saito-jensen@undp.org

II. ក្រុមបច្ចេកទេសចែករំលែកផលប្រយោជន៍រេដ+

ល.រ	ឈ្មោះ	តួនាទី	ស្ថាប័ន	លេខទូរស័ព្ទ	អ៊ីម៉ែល
០១	លោក ឡុង រតនៈកុមារ	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានព្រៃឈើនិងសហគមន៍ព្រៃឈើ	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ	077 680 838	dfc.koma@gmail.com
០២	លោក លឹម ប៊ុនណា	អនុប្រធានការិយាល័យផែនការ ស្ថិតិ និងសរុប	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ	012 963 666	limbunna@gmail.com
០៣	លោក នាប កេង	មន្ត្រីការិយាល័យសហគមន៍ព្រៃឈើ	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ	017 959 413	neabkeng@gmail.com
០៤	លោក ហេង ហុង	ប្រធានការិយាល័យត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃធនធានសហគមន៍ នាយកដ្ឋានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ	ក្រសួងបរិស្ថាន	012 70 50 60	henghong73@yahoo.com
០៥	លោក ចាន់ សុភាព	ប្រធានការិយាល័យវារិជាតកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់នៃនាយកដ្ឋានអភិរក្សជលផល	រដ្ឋបាលជលផល	012 929 220	chann_sopheap@yahoo.com
០៦	លោក យ៉ាំ ម៉េងស៊ាន	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន	ក្រសួងមហាផ្ទៃ	012 939 904	mengseanya@yahoo.com
០៧	កញ្ញា សាង សុគន្ធី	មន្ត្រីនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេសថាមពល	ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល	012 372 476	
០៨	លោក វណ្ណ សំណាង	អនុប្រធាននាយកដ្ឋាននៃអគ្គនាយកដ្ឋានទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនិងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ	ក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុ	097 976 4777	
០៩	លោក គឹម ណារុង	សង្គមស៊ីវិល	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+	012 418 883	narong.kim@gmail.com
១០	លោក វង្ស ដារ៉ា	សហគមន៍តំបន់ការពារ	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+	012 450 338	
១១	លោក សៅ ធាង	សហគមន៍តំបន់ការពារ	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+	097 358 6813	

III. ក្រុមបច្ចេកទេសវាស់វែង រាយការណ៍ និងផ្ទៀងផ្ទាត់រេដ+

ល.រ	ឈ្មោះ	តួនាទី	ស្ថាប័ន	លេខទូរស័ព្ទ	អ៊ីម៉ែល
០១	លោក ឃន សារ៉េត		រដ្ឋបាលព្រៃឈើ	092 954 626	dfc200007@hotmail.com
០២	លោក ឡេង ជីវិន	ប្រធានការិយាល័យគ្រប់គ្រងទីជម្រាលនិងវាយតម្លៃគម្របព្រៃឈើ	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ	012 392 120	lengchivin@yahoo.com
០៣	លោក សុខា សោភ័ណ្ឌ	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលផែនការ គណនេយ្យ និង ហិរញ្ញវត្ថុ	ក្រសួងបរិស្ថាន	012 226 232	sophorn_pa@yahoo.com
០៤	លោក សេង លាង	មន្ត្រីនាយកដ្ឋានអភិរក្សជលផល	រដ្ឋបាលជលផល	093 300 600	leangsng@gmail.com
០៥	លោក ហៀង បូរ៉ា	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានបច្ចេកទេសថាមពល	ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល		
០៦	លោក ប៉ែន វុធដាវណ្ណ	មន្ត្រីការិយាល័យសិក្សានៃនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេស	ក្រសួងសុរិយោដី	089 500 025	vuthdavannp@yahoo.com
០៧	លោក គីម សុបិន្ត	សាស្ត្រាចារ្យសកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់	012 724 686	kimsoben@gmail.com
០៨	លោក សៀក សូផាត	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានវិទ្យាសាស្ត្របរិស្ថាន	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់	016 506 888	
០៩	លោក ណក់ វ៉ែន	តំណាង IP	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់	098 756 168	nokven.ipunciya@gmail.com
១០	លោក អ៊ុយ កាម៉ាល់	អនុប្រធានការិយាល័យប្រែប្រួលអាកាសធាតុ	ក្រសួងបរិស្ថាន	012 883 956	kamaluy@hotmail.com
១១	លោក សៀប គឹមស្រ៊ីម	មន្ត្រី	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ	017 541 415	kimsrim71@gmail.com
១២	Mathieu Van Rijn	Forestry Officer	FAO	017 852 368	Mathieu.vanRijn@fao.org
១៣	SHIGERU ONO	JICA Expert	JICA	097 652 7055	od.ono@ajiko.co.jp

IV. ក្រុមការងារបច្ចេកទេសសាកល្បងគម្រោងគំរូរេដ+

ល.រ	ឈ្មោះ	តួនាទី	ស្ថាប័ន	លេខទូរស័ព្ទ	អ៊ីម៉ែល
០១	លោកបណ្ឌិត សូ ផា	អនុប្រធានវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវព្រៃឈើនិងអភិវឌ្ឍន៍	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ	097 620 792 5	sotheafa@gmail.com
០២	លោក សេង រតនៈ	អនុប្រធានការិយាល័យរុក្ខឧទ្យានជាតិ នាយកដ្ឋានឧទ្យានជាតិ	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារអភិរក្សធម្មជាតិ	011 410 357	rattanak.moe@gmail.com
០៣	លោក យូ ចន្ទប្រសិទ្ធ	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានអភិរក្សជលផល	រដ្ឋបាលជលផល	012 377 453	chanpraseth7@gmail.com
០៤	លោក ម៉ម ប៊ុនថារិទ្ធ	អនុប្រធានការិយាល័យនៃនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន	អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាល មូលដ្ឋាន	078 575 775	tharith@ncdd.gov.kh
០៥	លោក អ៊ិន វិធុរិទ្ធ	នាយករងលេខាធិការដ្ឋាននៃអគ្គនាយកដ្ឋានថាមពល	អគ្គនាយកដ្ឋានថាមពល		
០៦	លោកស្រី សួន ពិនកាន្និកា	អនុប្រធានការិយាល័យនៃអគ្គនាយកដ្ឋានទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ	អគ្គនាយកដ្ឋានទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ		
០៧	លោក រិទ្ធ ប៊ុនរឿន	វិស័យឯកជន	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+	012 928 553	roeuneafd-cambodia.org
០៨	លោក ស៊ុំ សុគន្ធ	វិស័យឯកជន	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+		
០៩	លោកស្រី ហ៊ូ កល្យាណ លោក ចេង ចាន់នី	អ្នកសម្របសម្រួលវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាល មន្ត្រីទំនាក់ទំនង	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រេដ+ Recoftc	092 354 670	chheng.channy@recoftc.org
១០	លោក ប៊ុន រ៉ាស៊ី	មន្ត្រីបច្ចេកទេស	រដ្ឋបាលជលផល	095 915 567	racymoly@yahoo.com
១១	លោក លន់គឹមហ៊ី	អ្នកសម្របសម្រួលកម្មវិធី	លេខាធិការដ្ឋាន	011 911 106	kimhy.lun@undp.org
១២	លោកង្វួន ភក្ដី	អ្នកស្ម័គ្រចិត្ត	លេខាធិការដ្ឋាន	012 890 799	Pheakkdey.nguon@gmail.com